

ՐԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

A WEEKLY PAPER

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y. Annual Subscription \$5.00

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII

April 25, 1925

No. 14

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԱՅԱԹԸՆ ՊԻԼՄԵՃԷՍԻ

Պիլմիւն Ամէրիգա էհալիսինին մէրազընը ճէլպ էթմիշ օլուպ, Ինկիլթէրրայա վէ էվրօփայա եայըլմըշ օլան վէ սաթրանճ թախթաւընտա քէլիմէլէր տիւղմէլէ իճրա էտիլէն պիլմէճէյի (Գրօս ուըրտ փըզըլ) ինսան էօմրիւնէ պիր թէմսիլ տէյիւ ալմըշ իտիք: Իմտի պաղընըղ նէ ճիհէթլէրտէ օ միւնասիպ պիր թէմսիլ տիր:

1. Հայաթ տախի անըն կիպի քէլիմէլէր տիւղմէլէ թէշքիլ օլունուր: Քէլիմէլէր՝ Փիքը կէօթէրիւր. Փիքը՝ այտիա վէ այտիալ եէրինտէ տուրուր: Ինսան հայաթը էֆեւար, այտիալ վէ հաղիգաթ իւղէրինէ միւլէսէս տիր: Կէօղ պօյաճըլըզլա պիլմէճէլէր եափըլըր, քիպըրիթ տիւղէրէք պիլմէճէլէր եափըլըր, լաքին հայաթ մուամմասը նէ կէօղպօյըճըլըզլա, նէ չէօփ տիւղմէլէ հալլ օլունուր: Նիչէլէր հայաթը քէյֆ վէ սաատէթ իլէ, տախի թէպէտտիւլ էտէն տուրազսըղ հիսսիյաթ իլէ թէֆսիր էթմէյէ գալգըշըլըր: Լաքին հայաթ մուամմասը օ եօլտա հալլ օլունմաղ: Հայաթըն հէր պիր աւորմընտա հաղիգաթը արայաճաղսըն, հէր պիր հալա վէ մէվգիէ ախտ օլան հաղիգաթը պուլաճաղսըն վէ օլ հաղիգաթըլըր եէրլի եէրինճէ տիւղմէլէ քէնտի հայաթըլըն մանասընը պուլաճաղսըն:

2. Հայաթ Ֆէրտի տէյիլ, իճթիմախ տիր: Պու պիլմէճէտէ սալթ պիրէր քէլիմէ պուլուպ

օնլարը օլուր օլմաղ սըրատա տիւղէճէք տէյիլ սին. քէլիմէլէր պիրի պիրինի գաթ էտէճէք, գաթ էթտիքլէրի նօղթատա եաղըլարը պիրի պիրինէ ույաճաղ տըր: Ինսան հայաթը տա պէօյլէ տիր: Սէն պիր ախլէյէ ախտ սին. տօսթլարըն վէ տիւղմէլէրին վար. թիճարէթ էտիյօրսըն՝ միւլթէրիլէրին վար. րէֆիգէրին վար, պիր քիլիսէ եա միլլէթ աղասը սըն: Հէփ պու ալաղալար պիրի պիրինէ կէշմիշ տիր, վէ հէփ պուլար հիսապա ալընմատըղճա հայաթ պիլմէճէսինի չըգարամաղսըն: Սալթ քէնտի մէնֆաաթընը հիսապ էտէն հիչ պիր քիլմսէ հայաթ մուամմասընը հալլ էտէմէղ: Խօտպին քիլմսէ տօղրու եօլտա կիլմէյօր: Նէ գատար չօղ քէլիմէլէր տիւղսէ պիլմէճէ հալլ էթմէյօր, լուղէթ տէֆթէրի եափըլօր: Հայաթըն գըլմէթի տիլէր աւտէմէլէրին հայաթընա մուվաֆըղ օլմասը իլէ գահիր օլուր: Թուլտուղումուղ պիր մէսլէյին, պուլտուղումուղ պիր հաղիգաթըն պաշգալարըն տա մէսլէյինէ, անլէրին տէ թաղըլ էյլէտիյի հաղիգաթա մուվաֆըղ օլմասը շարթ տըր: Հէր Ֆէրտ պաշգալար իլէ պէրապէր քեամիլ օլուր: Հայաթ տիւղ պիր խաթթ տէյիլ, խաշվարի տէ հարաքէթ էտէր: Հէմ ուֆուղիյի հէմ ամուտիյի հիսապա ալմալըսըն:

3. Պու քէլիմէլէր մուամմասընտա հայաթըմըզա միւլթապըղ կէլէն պիր ճիհէթ տէ մուամմանըն թէրթիպինին վէ անըն անախթարընը պիր պաշգասը թարաֆընտան վէրիլմիշ օլմասը տըր: Օրայա սէն իսթէտիյին քէլիմէլէրի գօյամաղսըն: Անլէրի պիր ուսթատ էվլէլէճէ

թերթիկ էթմիշ, վէ անախթարընը տա եանընա գոյմուշ տըր, անա կէօրէ քէլիմէլէրի պուլմալը սըն: Հայաթըմըղ տախի պէօյլէ տիր: Պիր պէօյիւք ուսթատ հէր պիրիմիդ իշիւն պիրէր փրօկրամ թէտարիք էթմիշ, անախթարընը տա պիրգէ վէրմիշ տիր: Տէրունիմիդտէքի վիճտան, էլիմիդտէքի իւհամ, էթրաֆըմըղտաքի գուվ-վէթլէր վէ անլէրին գախտէլէրի պիրգէ պու մու-ամամայը հալլ էթմէնին եօլլարընը կէօսթէրի-յօրլար: Վագաա «քէօր թալէ» եա «ալըմըղըն եազըսը», հայաթըմըղ պիրգիմ իշիւն թէրթիկ էտիպ պիրգի օլ գըսմէթէ րապթ էթմիշ տէյիլ տիր: Լաքին էն քիւշիւք գէրրէսինտէն էն պէօ-յիւք ճիհանլարընա վարանատէք հէր պիր գըս-մը անայիպ պիր Ֆիքը իլէ թանղըմ վէ թէրթիկ օլունմուշ օլան շու քեախնաթտա սալթ պիրգիմ, եանի պիրթիւն քեախնաթըն էն եիւքսէք նօգ-թասընը թէշքիլ էտէն ատէմին հայաթը օլ Միւ-տիր ի մուլթլազըն թէրթիկաթընտան տըշարը տիւշմիւշ տիր տէյու տիւշիւնմէք տէ մագուլ տէյիլ տիր: Հէր պիրիմիդ քէնտիմիդի պիրգիմ իշիւն հազըր պիր մուհիթ իշիւնտէ, էլան մէվ-ճուտ օլան գուվվէթլէր վէ անլէրտէ իպթիտա-տէն պէրու նաֆըղ օլան գախտէլէրին ալթընտա պուլույօրըղ: Հէր ատըմըմըղ պաշընտա տէ-րունիմիդտէ պիր հուզուրա րասթ կէլիյօրըղ քի պիրգէ ֆաիդ օլուպ սալահ վէ հագիգաթա պիրգի իրչատ վէ սէվգէ էթմէքտէ օլույօր: Պէյի գա-պուլ էթմէյէ մէճպուրըղ քի, հայաթ փրօկրա-մըմըղ սալթ պիրգիմ շախտէն իհտաա վէ իճրա էթտիյիմիդ պիր շէյ տէյիլ, անճագ պիրգիմ անը պուլմաղա վէ հալլ էթմէյէ չալըշտըղըմըղ կիւճ պիր պիրմէճէ, ճալիպ ի մէրագ պիր մուամմա տըր:

Լաքին թէմսիլիմիդ պուրատա խիթամ պուլուր: Հայաթ խաչվարի քէլիմէլէր մուամ-մասընտան ֆաղլա պիր շէյ տիր: Հէր քէս գար-չըլարընտա պուլունան սաթրանճ խանէլէրինէ միւնասիպ քէլիմէլէրի տիւզիւպ տօլտուրուր-լար վէ իշ պիրթէր: Օ լուղէթլէրտէն պիր մանա չըղամաղ. պագի գալըր պիր էհէմմիյէթի եօգ տըր: Գալըրըղ անը պիր թարաֆա աթարլար վէ պիր եէնիսիւնէ պաշլարլար: Ինսան հայաթը պէօյլէ տէյիլ տիր: Պու մուամմայը հալլ էտէր-սէն օնտան տէրին մանալար չըղար վէ պագի գալան պիր նէթիճէ հասըլ օլուր: Պէնիմ քիւ-շիւք թօրնըմ իլք տէֆա մէքթէպէ կիթտիյի կիւն էվէ տէօնտիւյիւնտէ սօֆրատան վալիտէ-սինէ, «Արթըղ պու քիւշիւք թապաղը վէ շու

քիւշիւք չաթալ վէ գաշըղը պէնիմ էօնիւմէ գօ-մա, պանա պէօյիւք թապաղ վէ պէօյիւք գաշըղ կէթիր: Պէն արթըղ պէօյիւք օլտուլմ» տէմիշ տիր: Չօճուգ մէքթէպէ կիթմէքլիյին միւքեա-ֆաթը պէօյիւք սալըլմաղ վէ պէօյիւք պիրա-տէրի կիպի պէօյիւք գաշըղլէ պէօյիւք թա-պագտան եէմէք եէմէք գանն էտիյօր խի:

Օ պիր ազտան եանլըշըն կէօրէճէք տիր: Մէքթէպտէ տէրս քիթապլարընը օգուլուպ պիրթիւնէճէք, Գիւթիւպխանէտէքի քիթապլարը տա օգուլաճագ, սօնրա թապիարա չըղըպ տ-նըն գուվվէթլէրին վէ գախտէլէրին քէշֆ է-տէճէք. օ գախտէլէրի պէշէրիյէթին հայաթը-նա թաթպըղ էտիպ իլմի իլէրի սիւրէճէք, վէ պէշէրիյէթին հայաթընը եիւքսէլտիպ մէտէնի-յէթէ ճիհէթ վէրէճէք վէ պուլնարըն ճիւմլէսի քէնտի րուհոնա աքս էտիպ քէնտի գաթընտա պիր պէօյիւք ուլվիյէթ հիսս էտէճէք տիր: Օ գէման կէօրէճէք քի մէքթէպ, գաշըղ թապաղ պիրմէճէսի տէյիլ տիր:

Վագըա հայաթլարըմըղ թէսավվուրլար վէ իտէլալար պիրմէճէսի տիր, գօնշուլարըմըղա պէրապէր հալլ օլունաճագ պիր մուամմա տըր, անը Ալահ թէրթիկ վէ թէտարիք էթմիշ օլա-րագ անըն տէրունիմիդէ գօյտուղու վիճտան վէ էլիմիդէ վէ գալպիմիդէ վէրտիյի իւհամլար իլէ իտարէ օլունաճագ տըր: Լաքին հայաթըմըղը մանասը պուլնարտան չօգ տէրին վէ վասի տիր: Պօղոս առաքեալ տէյօր, «Սիդ Ալահն հէյէլլի սինիդ:» Պետրոս առաքեալ տէյօր. Ալահն պինա էյլէտիյի հէյէլտէ «տիրի թաշ-լարսընը»:

Նէ՛ր անայիպ թէսավվուրլար: Ալահ պիր պինա եափըյօր վէ հէր ատէմին անտէ տէ-վամի պիր հիսսէսի վար տըր: Նէ՛ր տիր պու հիսսէ:

Միւթէվէֆֆա փրօֆ: Ս. Լեւոնեան կէնճ-լիյիտէ պիր Թիւրք խօճատան Թիւրքճէ տէրս ալըր խի: Պիր կիւն պու խօճա անա սիւալ է-տիյօր, «Սիդին մուալլիմլէր ճէննէթտէ նէ եա-փաճագսընըղ տէյու էօյրէտիրլէր:» Սարգիս ճէվապէն, «Օրտա թէրէնիւմ էտէրիդ» տէր: «Սօնրա նէ՛ր եափարսընըղ» սօրար խօճա: «Նի-նէ թէրէնիւմ էտէրիդ» տէր շալիւրտ: «Թէ-րէնիւմտէն օսանմա՞ղ մը սընըղ» տէր խօճա:

Պու էօմըիւն գըսա միւտտէթինէ սըղմայան իտէլալարը թագըպ էտէն ատէմլէր մէզարտան էօթէտէ նէ՛ր եափարլար: Ինճիլին պիրգէ վէրտի-յի ճէվապ շու տըր, «Փէտէրիմ իլլէյօր, պէն

տէ իշխերիմ:» Լաքին Ալլահ նէ՞ իշխէր: Էպէտի հայաթը սալթ իսթիրահաթ եհրի զանն էթմէ-յէլիմ: Ալլահ իլէ պէրապէր իշխէյէճէյիլ: Հայաթ՝ Ալլահըն փրօհրամընտա, Անըն մէլէքիւթիւնտէ, Անըն իշինտէ պիրլիքտէ իշխէմէք տիր: Հայաթըմըզըն մանասը նէ՞ տէրին, նէ՞ վասի տիր: Պու պիլմէճէյի հալլ էթմէյէ վէ տողրու հալլ էթմէյէ սայ էտէլիմ:

Յ. Գ. Գ.

Մ Ո Ւ Հ Ա Ճ Ե Ր Ե Թ Տ Ե Մ Ե Ք Թ Ե Պ Լ Ե Ր Ի Մ Ի Զ

Մուհաճէրէթտէ սէնէյէրճէ միւտտէթ սէր-սէրի տօլաչան միլլէթտաշարըմըզ, չուրտա պուրտա եհրլէճմէյէ պաշար պաշամազ, քէն-տի էվլատարընըն թալիմ ու թէրպիյէսի իշին տիւշիւնմէյէ վէ էլլէրինտէն կէլտիյի գատար մէքթէպլէր աշմաղա պաշամըշ տըրլար: Անլէ-րին պու թէլէպպիւլէրի հէր ճիհէթլէ մէտհէ չայան տըր: Թալիմ ու թէրպիյէ հէր պիր չօ-ճուղուն հազը տըր: Արապիսթան չէօլլէրին-տէ վէ Սիւրիա քէօյլէրինտէ մէքթէպսիլ տօ-լաշտըլարը սէնէլէր անլէր իշին թազմինի միւշքիլ զիյանլար տըրլար: Զօճուղար մէք-թէպսիլ օլարազ կէշիրտիքլէրի հէր պիր սէնէ-տէ օլ սիննլէրինէ՞ մախսուս պիրէր պէօյիւք ֆուրսաթ զայ էտիյօրլար իտի: Լաքին թէպրի-քէ չայան պիր խուսուս տըր քի, մուհաճիր Հայլար պիր եհրտէ եհրլէշիր եհրլէճմէզ էվ-լատարընըն թէրպիյէսի իշին թէրթիպլէր եափմըշար տըր: Պու մէքթէպլէր չօճուղարա լազըմ կէլէն մալիւմաթը վէ թէրպիյէյի վէր-մէքլէ պէրապէր Արապ վէ Եունան մուհիթի ի-շինտէ անլէրէ ազգային թէրպիյէ վէրմէք իշին տէ ֆուրսաթ վէրմիշ տիր: Անլէր Սիւրիատա Արապճայը, Եունանիսթանտա Եունանիճէյի էօյրէնմէյէ մէճպուր իսէլէր տէ պու ազգային մէքթէպլէրտէ էրմէնիճէյի էօյրէնմէյէ վէ ազ-գային հիսսիյաթլարընը հըֆղ էթմէյէ մուգ-թէտիր օլուրլար. պու իսէ պէօյիւք պիր քեար տըր:

Պու մէքթէպլէրի աշմազ իշին վալիտէյն լէրին վէ տօթլարըն նէ պէօյիւք ֆէտաքեար-լըզլարա ըզղի օլտուղլարընը կէօրիւյօրլըզ: Օլ տար հալլարընտա էլլէրինտէն հէր կէլէնի եա-փըպ մէքթէպլէրի մուհաֆազա էտիյօրլար:

Լաքին էլպէթ պու կիւն պիր չօք եհրլէր-

տէ մուհաճիրլէր մէքթէպ աշմաղա մուգթէտիր հալտա պուլունմատըզլարը իշին, նիչէ չօ-ճուղար տա մէքթէպսիլ պէօյիւյօրլար:

Պու պապտա Ամէրիգատա մուգիմ Հայլա-րըն մուհաճէրէթտէ պուլունան միլլէթտաշա-րընա գարշը պէօյիւք պիր մէսուլիյէթի վար տըր: Վէ սէվինիր իզ քի պուրատա նիչէ Հայ-լար Հայքեմախցալան Միութիւնլէր թէլէքիլ է-տէրէք քէնտի հէմշէհրլէրինէ տօղրու պու վա-զիֆէլէրինի իֆայա սայ էտիյօրլար: Պու նէվ միութիւնլէր շիմտիլիք պէօյիւք մէպլաղլար թօփլալամաղլար իսէ պիլէ, օրտաքի գարտաշ-լարընա ճէսարէթպախշ պիր քէլամ վէ ճիւզի պիր մէպլաղ կէօնտէրէպիլիլէր: Անլէր քէն-տիլէրտէն պալթիյար աշվալ իշինտէ պուլուն-նան պիրատէրլէրինին քէնտիլէր իշին տիւ-շիւնտիլիւնիւ հիսս էտէրլէրտէ, պու շէյ քէն-տիլէրէ եիւրէք վէրիր: Այնի վազթտա Ամէրի-գատա պուլունան գարտաշլարընըն տա Մուհա-ճիր գարտաշլարընտան մէմուլ էթտիքլէրի պա-ղը շէյլէր վար տըր:

1. Պուրատան կէօնտէրիլէն փարալարըն քէմալը սատազաթլա վէ իտարէ իլէ ասլ մազ-սէտինէ գուլլանըմասընը իսթէրլէր: Նասըլ իսէ պէօյլէ սըրալարտա փարանըն իտարէսինէ մէմուր օլանլար օլ փարալարը եա տիգգաթսըզ պիր եօլտա, եա տա ասլ մազսէտինտէն Փարզը մազսէտլէրէ հաթթա պազէն չախսի մէնֆա-աթլարա գուլլանմաղա թէճրիպէ օլունուրլար:

2. Մէքթէպլէրին յարանուանական վէ կու-սապական միւճատէլէրտէն էմին սազլանըլ-մասընը արզու էտէրլէր: Ալէսսէվիյէ պու տի-յարտա պէօյլէ մազսէտլէր իշին իանէ էտէն-լէր պու կիպի Փարզլարա էհէմմիյէթ վէրմէ-յէրէք իշլէյօրլար: Միլլէթիմիլին պու պէօյիւք միլզայազասը վազթընտա պու կիպի Փարզ-լարտան միւթէսիւր օլմայարազ մուսավէնէթ վէ ըէֆազաթ էթմէյէ չալըշըյօրլար: Իմտի արզու էտէրլէր քի օրատա պուլունանլար տա-լի միւճքին մէրթէպէ պու կէնիշ Ֆիքրլիլիյի կէօսթէրէպիլիլէր: Խուսուսա մէքթէպլէրի-միլլին քիւրէ ի հալմասընը կուսապական միւ-ճատէլէրին մէսմուլ թէէսիրինտէն սալիմ սազլալարմ: Օնլար օրատա մուհապպէթ վէ իթթիհատա թալիմ օլունսուլար:

3. Մէքթէպլէրիմիլլէր տինին սատէ էսա-լարը իւղէրինէ միւհսսէս պիր ախլազի հայաթ կէօրմէք իսթէրլէր: Միլլէթիմիլլին տիւշար օլ-տուղու չու աղըր ֆէլաքէթլէր իշինտէ պէօ-

յիւքէլտէն նիշէլէր տինտէն վէ Ալլահտան ու-
զազլանմըլար վէ ախլազ էփէյի տիւշիւն պիր
հալ քէսպ էթմիշ տիր: Մէքթէպլէրիմիզտէ չո-
ճուզլար պու զէհրլի թէէսիւլէրտէն սալիմ
զալսընլար: Տինին սատէ հագիգաթլարը օ հա-
զիգաթլարա ինանանլար թարաֆընտան թալիմ
էտիւսին վէ անլէր ճիւմլէ ախլազըն թէմէլի
օլան մուհապպէթ վէ սալահ թարիգինտէ թէր-
պիյէ օլունսունլար:

4. Մէքթէպլէրիմիզտէ չափիւրտէր կէրէք
էրմէնիճէ լիսանըն թալիմի իլէ կէրէք պաշգա
թարիգլէրլէ չու միւզայագա չէքէն միլլէթին
էվլատլարը օլտուզլարընը վէ վալիտէյնլէրի-
նին չու չէքտիւլէրի միւզայագալար վէ էթ-
տիւլէրի ֆէտաքէարըզլարլա քէնտիլէրէ զի
զըյմէթ պիր վասիյէթ պրագմըլ օլտուզլարընը
հիսս էյլէսինլէր:

Մուհաճէրէթտէ պուլունան չօճուզլարըն
վէ էյթամըն թալիմ ու թէրպիյէսի էմրինտէ
հէր թարաֆըն էտէճէք վազիֆէլէրիմիզ վար
տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԱՄՈՎՍ

(Քիթապը Մուգատտէստէն Միւթալէա)

«Բեթէլի թալէպ էթմէյինիզ, Գաղգաթայա
կիրմէյինիզ: Բապպը թալէպ էտինիզ քի հաշա-
յասընը: Էյ հազըր փէլին օթունա տէճնտէ-
րիպ, ատալէթի եէրէ աթանլար, Սիւրէյյայը
վէ ճէպպարը (Երլուըլ քիւմէլէրի) խալզ է-
տէնի վէ կիւնտիւղիւ կէճէ կիպի գարարտանը
թալէպ էտինիզ: Շէրրի տէյիլ, անճագ խայրը
թալէպ էտինիզ քի հաշայասընը: Շէրրտէն
իքրահ էտիպ խայրը սէվինիզ, վէ գափուտա
հազըր սապիթ էտինիզ, օլա քի իլահ իւլ ճիւ-
նուտ օլան Բապպ Յոփսէփին պագիյէսինէ մէր-
համէթ էտէ:»

Խայալ էտինիզ, քի պուլնտան 2500 սէնէ
էվվէլ պէօյիւք միւքէլլէֆ պիր հէյքէլ, իշին-
տէ միւզէյէն էլպիսէ կիյինմիշ քեահինլէր,
մէմլէքէթին հէր թարաֆընտան ճէմ օլմուշ
պէօյիւք պիր ճէմաաթ, արալարընտա մէմլէ-
քէթին մէլիյի, ճիւմլէսի օրայա իպատէթէ կէլ-
միշլէր բուհանի մէրասիմ մութանթան պիր
սուրէթտէ իճրա օլունուլար: Լաքին կէրէք մէ-
լիք, կէրէք քեահինլէր, կէրէքսէ պիւթիւն միլ

լէթ ախլազճա տիւշիւն պիր հալտա, հագաա,
ատալէթէ վէ իֆֆէթէ ըրայէթ էթմէզլէր: Վէ
եինէ տէ պուրատա հիւրմէթլէ իպատէթ էտի-
յօրլար: Պու էսնատա մէմլէքէթին պիր քէօշէ-
սինտէքի պիր քէօյտէն ատի պիր չօպան, քէօյ-
լիւ լիպասը իլէ պու պէօյիւք վէ թէմքինլի իգ-
տիհամ արասընտա տուրմուշ եիւքսէք սէս իլէ
պալատաքի սէօզլէրի նիտա էտիյօր: Մէլիք վէ
քեահինլէր քէնտինի սուստուրմագ իսթէյօր-
լար: քէնտի իսէ սաքին պիր սուրէթտէ տէյօր,
«Պէն պու սէօզլէրի քէնտի թարաֆընտան
սէօյլէմէյօրըմ, անճագ պէն տաղտա սիւրիւ-
միւ կիւտէր վէ ճիւմմէզ աղաճընտան մէյվէ
տէվշիւրիքէն, օլ կէօրիւնմէզ Հուզուր պէնի
սէվզ էյլէտի վէ պու սէօզլէրի անըն թարաֆըն-
տան սիզէ թէպլիղ էտիյօրըմ»: Իմտի օգուլու-
նըզ Ամոփսըն քիւշիւք, լաքին մանէվի աթէշլէ
սուլու քիթապընը, վէ տէյինիզ, պու քիթապը
էսքի պիր մասալ քիթապը տէյու պիր թարա-
ֆա մը՝ աթալըմ, եօգսա պիր իլհամ տէյու օլ
քէօյիւք չօպանըն փէյլամընը գապո՞ւլ մը է-
տէլիմ:

Հալա պու կիւն ըէսմի կիւնլէրտէ քիլիսէ
իւզմէթլէրինտէ թէմքինլէ տուրուպ, հիւքիւ-
մէթ իտարէսինտէ իսէ քիւշիւք միլլէթլէրի է-
զէն սիյասիյունա, Կիրակի կիւնլէրինտէ տին-
տար պիր թալը իլէ իպատէթիւնէյէ կիտիպ
տիկէր կիւնլէրտէ զէվզ ու սէֆայա տալան զէն-
կինլէրէ, հաթթա պիզիմ արամըզտա քիլիսէ-
յի թահգիր, Գրիստուսը իսթիհզա վէ Ալլահը
մուսախէզէ էտիպ տէ միլլէթ իշլէրինտէ միլլէ-
թին փարալարընը քէնտի մէնֆաաթլարընա
գուլլանան եախօտ էյթամա գարըլ քէնտի քի-
սէլէրինի վէ գալպլէրինի գափայան ազգասէր-
լէրիմիզէ պու քէօյիւք պասիւրին պիր տէյէճէյի
եօ՞գ մը տըր: Խայր, պու Ամոփս քիթապընը
գափամայընը, աչըպ օգուլունըզ գիրա օ պի-
գիմ իշիւն տէ եազըլմըլ միւհէմ պիր քիթապ
տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՍԱՊԻԹ ԻՄԱՆ

«Պու սէպէպտէն պու մէշագգաթլարը տալի
չէֆիյօրում. վէ լաֆին ութանմամ. գիրա քիմէ
իման էթտիյիմի պիլիքիմ:»

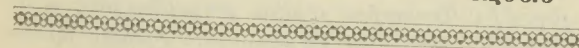
Պու քէլամլար չօզլարըն բուհունա թագվի-
յէթ վէրմիշ տիր: Համտ օլսուն քի պու հագի-
գաթ սէնէլէր էվվէլ սէօյլէնիմիշ վէ ունու-
տուրմուշ պիր քէլամ տէյիլ տիր. հէման պու

վազթլարտա տախի պա թէճրիպէ անըն գուզ-
վէթինի պիլէն չօգ քիմսէլէր վար տըր: Անլէ-
րին էն աղըր միւզայազա իշինտէ «Բիմէ իման
էթտիյիմի պիլիւրիմ վէ էմանէթիմի օլ կիւնէ
գատար հըֆզա գատիր իտիյինէ իթիմատ էտէ-
րիմ», տէյէրէք մէսրուր վէ ֆէրահ օլուրլար:

Պու ճիւմլէ իլէ շունու տա իգրարա մէճպուր
իզ քի նիշէլէր իշին Բըրիսթիյանլըզ վէ Բըրիս-
տոսա օլան իման անճազ պապատան գալմա
պիր միրաս օլմուշ տըր: Զօգ էյի պիր միրաս
էն գըլմէթի պիր միրաս տըր: լաքին անը
գուլլանմազ իսէն սանա չօգ խայր էթմէզ:
Վազթլըլէ ուզուն սէնէլէրտէն պէրու պիր մա-
ղարատա եաշայան պիր ճգնաւոր փէտէրինին
ղայէթ սէվտիյի վէ քէնտինէ միրաս պրազտըլը
պիր քէմանը տա պէրապէրինճէ օրայա կէօ-
թիւրմիւշ իտի: Անը հիշ գուլլանմազ իտի: Պիր
կիւն օ թարաֆլարտան կէշէն նամալիւմ պիր
եօլմու կէճէլէմէք իւզրէ պու մաղարայա կիր-
տի: Մաղարանըն հէր թարաֆընը կէօղտէն կէ-
շիրիրքէն պու քէման անըն կէօղիւնէ իլիշտի:
Միւսաֆիր քէմանը էլինէ ալըպ անտէ «Ես
Բապպ օլամ սանա» իւսհիսինի զայէթ միւշս-
պիր պիր թարգտա չալըպ սէօղլէրինի տէ թէ-
րէնիւմ էտինճէ, ճգնաւոր զայէթ թէէսիրլէն-
միշ օլարազ կէօգ եաշարըլլէ, «էյ վա՛հ քի
շիմտիյէ տէք պու գըլմէթի միրասըն գուլ-
լանմայարազ պու իսսիզ մաղարատա սէնէլէր-
տէն պէրու եաշամըշ իմ», տէյու իգրար էյլէ-
տի:

Իմտի փէտէրլէրիմիգտէն միրաս գալմըշ
պու սատէ ամմա գուզվէթլէ տօլու օլան իման
քէմանըն տիւլարտա ասըլը սաղլամայալըմ,
անճազ Բէսուլ իլէ պիրլիքտէ «Բիմէ իման էթ-
տիյիմի պիլիւրիմ» տէյէրէք անըն ահէնկ վէ
գուզվէթինէ չէհատէթ էտէլիմ:

Ս. Պ. ԹՕՓԱԼԵԱՆ

Հայաթտա հիսս էթտիյիմիզ սըզլէթին իւ-
զէրիմիգտէն գալտըլըմասընըն էն միւշսսիր
չարէսի մուհիթիմիգտէ վէ հալ ու քէյֆիյէթ-
լէրիմիգտէ ինգիլապ եափմազ տէյիլ, անճազ
պիրիմ հէր կէօնէ ահվալիմիգտէ Ալլահըն հու-
ղուրընը տէրունիմիգտէ քէշֆ վէ հիսս էթմէք-
լիյիմիզ տիր: Պու քէշֆի եափընճա պիրի մէ-
սէրէթ, վասֆա կէլմէզ պիր մէսէրէթ տօլ-
տուրանազ տըր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻՍՐԱՖ ՎԷ ԺԻՆԱՅԵԹ Ի ՀԱՐՊ

Բ.

Իւք մէսէլէ միւսթամէրաթ (սէհվէն միւս-
թէմլէքեաթ թապիր օլունան) Գօլօնի չօղալթ-
մազ խահիշի իտի: Բուսիա, վէ պազը տէրէճէ
Աւստրիա-Մաճարիսթան, քէնտի արազիսին-
տէն չըզան մահսուլաթ իլէ կէշինէպիլիւր իտի:
Լաքին տիկէր տէօրթ մուհարիպ տէվլէթլէրին
տիյարլարը թէայիւշլէրինէ քեաֆի օլմայըպ,
խարիճտէն զախիրէ իտիալընա վէ պունա մու-
զապիլ հէր նէվ մամուլաթ իւրաճընա մէճպուր
իտիլէր: Պու քէյֆիյէթի կէրէյի կիպի թէճմին
էթմէք վէ ախէրլէրտէն միւսանաթա հատէֆ
օլմամազ էմէլիլլէ՝ հէր պիրի թապիր մահ-
սուլարըն քէսրէթի իլէ պէրապէր էհալինին
սանաթտա կէրի պուլունարազ էվրօփա մա-
մուլաթընա միւսթամ օլտուզլարը տիյարլարը
եա պիւսպիլիւր զապթ էթմէք եա տախի տա-
իրէ ի մէնֆաաթ (Սֆիյը ալ ինթէրէսթ) նա-
նամըլլէ քէնտիլէրինէ միւնհասըր գըլմագտա
իտիլէր: Ինկիլթէրրա 300 սէնէտէն պէրու պու
տէրտտէ տիր, վէ— Աւստրալիա իլէ Գանատա
շիմտի միւսթագիլ ատտ օլունարազ— հալա
5,700,000 մ.մ. (միւրէպպա միլ) արազի իւզէ-
րինէ հիւքմֆէրմա տըր: Ֆրանսա սօնրա պաշ-
լամըշ, լաքին 4,335,000 մ.մ. էէթիշտիրմիշ
իտի: Բուսիանըն Սիպերիա վէ ճիվարընտա
6,496,000 մ.մ. արազիսի վար իտի (Մ. Ամէրի-
զանըն իքի միսլինտէն զիյատէ): Ալմանիանըն
իսէ անճազ 910,000 մ.մ.— լաքին Ալմանիանըն
միւսթամէրաթը էքսէրիա էյի, միւնպիթ ճի-
հէթլէրտէ պուլունտուգտան մատա, Ալման
թիճարէթի կէրէք էթթանըն ուճուզլուզու,
կէրէք ախզ ու իթա շարթլարընըն սուհուլէթի
սէպէպիլլէ փէյտէրփէյ տիկէր տէվլէթլէրին
տաիրէլէրինի տախի իսթիլա էթմէքտէ իտի:
Պունուն էօնիւնիւ ալմազ լազըմ կէօրիւնտիւ.
սաֆի թապիր իլէ— էքմէք գալզասը, (րէզա-
պէթ ի իգթիսատիյէ:)

Թէտարիքեաթը հարպիյէ վէ րէզապէթ ի
իգթիսատիյէ (իգամալիք բայվըլի) իճապ
էթտիյի իւշիւնճիւ թէտպիր մուսիկտէլէր օլ-
տու: Ֆրանսանըն մաղլուպիյէթինտէն սօնրա
էր կէճ իհթիմալիյէթի մէլհուզ օլան ինթիգամ
հարպընա գարշը հազըլըզ վէ թէհտիտ օլմազ
իւզրէ 1879տա Ալմանիա 13 սէնէ էվվէլ տիւշ-

մէնի օրան Աւստրիա իւր պիր մուսհետէ ագտ էտիպ, թարաֆէյն հիյն ի հաճէթտէ հէր սուրէթտէ եէքտիկէրինէ մուսվէնէթտէ պուլու-նաճադլարընը վատ էթտիլէր: Իթալիա պուռնա գարշը Ֆրանսա իւր պիրլէնմէք իսթէտի իսէտէ, թէքլիֆի ըէտտ օլունտու: Իմտի 1882տէ Ալման-Աւստրիա իւր մուսհետէյէ տախիլ օլտու: Ֆրանսա զարպտա, Րուսիա շարգտա պուհարէքէթտէն շիւպհէյէ դահիպ օլուպ 1891տէ պիր իթթիֆադ վէ 1894տէ հարպի իթթիհատ թէշքիլ էթտիլէր վէ հէր հանկը պիր հարպտա միւթթէֆիդէն հարէքէթլէրի լազըմ կէլսէ, ադէպինճէ սուհու տախի միւթթէֆիդէն գապուլէ էտէճէքլէրինի շարթ գոտուլար: 1904տէ Ֆրանսա վէ ինկիլթէրրա պիր անլալըշա կէլիշլէր իտի, վէ պուռնոն նէթիճէսի օլարադ 1906տա Անթանթ գօրտիալ (իթթիֆադ ր մուսիլիսի) մէյտանա կէլտի: Տիւնեսյը խարապ էթմէք նիյէթիլէ թէշքիլ օլունան պիր հէյէթ իշիւն նէ՛ կիւզէլ պիր իսմ: Պէօյիւք Նափօլէօն կիւնիւնտէն պէրու իքիսինինտէ տիւշմէնի օլան, վէ պուռն պէպէպտէն իքի տէֆա (1855տէ վէ 1878 տէ) Ստամպուլը գապթ էթմէքտէն մէն օլունան Րուսիա նէ՛ կիւզէլ մուհապպէթլէ պիրպիրլէրի նէրապթ օլունուլոր: Պու իթթիֆադըն նէ՛ տէրէճէ խուլուսի օլունուլունու նէթիճէ ի հարապ ալէմէ աշիքեար գըլտը:

Մէկքիւր մուսհետէլէրին պիր շտէ փէրտէ արտընտա մախֆի արա օյունլարը վուզու պուլուլոր իտի, մուզապէլաթ եախօտ սիյասիյաթը մէքթումէ եախօտ իաֆիլէ: Րուսիատան մատա տիկէր պէշ տէվլէթլէր թանդիմաթ գաիտէլէրի իւր իտարէ օլունուպ, փարլամէնթլէր նէզտ ի հիւքիւմէթտէ էհալինին լէյ ու իրատէթինի պէյան էյլէյէն հէյէթլէր տիրլէր: Հագիգաթը ր հալտէ իսէ անճադ պիր հագէլիյաթ (Գամէտի) իտիլէր: գիրա (Րուսիա տախիլ օլարադ) ալթը մուհարիպ տէվլէթլէրին 350 միլիօն էհալիսինին հայաթ ու վարիտաթը պաշտա պուլունան ալթը գապինէլէրին եէքիւնիւ 50-60 քիշիտէն իպարէթ ազալարը էլինտէ իտի, անլէրին օյունճադը իտի: Մուսհետէլէրին գարարադ ատտ օլունան գըսմը ալէմէ նէշը օլունուլ, ասըլ մուհիմմ նօգթալարը իսէ սէթը օլունուլ իտի: Պաշտաքիլէր գարար վէրիւ, էհալի եէր սօփայը, վէրիւ ճէրիմէյի: Հարպտան սօնրա Րուսիա, Ալմանիա վէ Աւստրիա ճիւհուլիլէթլէրի կիզլի մուսհետէ էվրադը-

նը նէշը էտիպ, գարանլըգտա իշլէնէն ճինս-յէթլէրին ճիւմլէսինի կիւնէշին նուրընա կէթիւրաիլէր, լաքին նէ՛ ֆայտէ: Իսմէն «Ագալլիյէթին թախիլսի», «Իմփէրիալիզմին» վէ «Միլիթարիզմ» իլլապը իշիւն մէյտան ր հարպա չըգան ինկիլթէրրա վէ միւթթէֆիդէրի 1906տան պաշլայարադ միւթթադպէլ հարպըն «փլան»լարընը չըգմըլար վէ հարապ պաշլատըգտան սօնրա 1915 Ապրիլ 26 տա, իթալիա տախի օլ թարաֆա կէշմիշ օլարադ, «Լօնտօն մուսհետէսինտէ» էտէճէքլէրի եադմատան հէր պիրինին հիսսէսինի թային էթմիշլէր իտի: Ալման միւթթամէրաթընտան հէր պիրինին ալաճադը հիսսէ թային օլունտուգտան սօնրա՝ ինկիլթէրրայա՝ Իրադ, Պազտատ, Հայֆա վէ Աքքիա, վէ Իրանտա իքթիսատի պիր տաիւրէ վէրիլմիշ իտի: Ֆրանսայա՝ Սիւրիա, Ատանա վիւլայէթի վէ ճիւլարը, Ալգաս-Լօքէն, Սաար վատիսի վէ Րայն նէհրին պօյունա պուլունան քէօմիւր վէ տէմիւր մատէնլէրի: Իթալիայա Թրիէսթ վէ Ատրիաթիք տէնիզի պօյունա մէվ-ճուտ Աւստրիա արադիսի, Անատօլուտա Ատալիա վէ ճիւլարը: Րուսիայա՝ Ստամպուլ վէ էթրաֆընտա պուլունան Թիւրքիա թօփրադը, Պօղազլար, Մարմարա տէնիզի, Տրապիզօն, էրզրում, Վան վէ Պիթլիս վիւլայէթլէրի, վէ Իրանտա Իսպահան, Եէզու վէ իքթիսատի պիր տաիւրէ: Ճարօն, Րուսանիա, Սեբպիա վէ Գարատադ տախի պիրէր լօզմա գափաճադլար իտի:— Պունուն կիպի տահա նիշէ օյունլար փէրտէնին արտընտա իճրա օլունմադտա իտի:

Գըրգ սէնէ էվրօփա պու գօրգուլու խայալար իւր ուղրաշըր իքէն պիրտէ կիւնիւն պիրինտէ «Սըրպ գօմիթաճիլէրի» Աւստրիանըն վէլի ահտընը, Ֆէրաիսանտը վէ գէվճէսինի Սէրայէվօտա գաթլ էթտիլէր: Սէպէպի՞. քի՞մ պիլիւր: Պէհանէ արայանլար՝ պէհանէ խալգ էտէմէ՞գլէր մի: Աւստրիա շէտիտ թէքլիֆլէրտէ պուլունտու, Սեբպիա թէրէտտիւտ էթտի, Ալմանիա մէսէլէյի պիւսպիլիւն Աւստրիանըն ըէյինէ պրադտը վէ սօնունու տիւշիւնմէյէն քիւսթաի պաշվէքիլի Պէրլիթօլու ուլթիմաթըմ վէրտի: Րուսիա Յուլիս 29տա հարէքէթ ի ասքէրիյէյէ պաշլատը: Պու տէֆա Ալման Իմփէրաթօրու թէվասուլթա գալգըշտը: Ձար հարէքէթի տուրտուրմադ իսթէտի, լաքին ճէնէրալ Սուլթանիմօֆ Ձարը ալտատըպ՝ հարէքէթի տէվամ էթտիլտի: Տիկէր թարաֆտան Ալմանիա ինկիլթէրրայա միւրաճաթտա պուլունտու: —

րատա տախի գապինէտէ մէսէլէ «մինտէր ալ-թը» էտիւտի, վէ Օգոստոս 3տէ, սաաթ 11տէ (էօյլէտէն էվլէլ) տօնանմա պօղազտան կէ-չիպ՝ Ֆրանսայա ապէր չըգարմաղա պաշլա-տը: Նիհայէթ 1914 Օգոստոս 4տէ Ալմանիա իւան ը հարպ էտիպ, րէսմի սուրէթտէ հարպ ը ալէմէ (տահա տօղրուսու մուգաթէլէ) պիտա-յէթ գօնուլտու:

«Տիւշէնին տօսթու օլմազ» . «Սուշ էօլէն-տէ՞ մի, էօլտիւրէնտէ՞ մի» . Թապիի էօլէնտէ, չիւնքի սէօյլէյէմէզ: Պէօյլէնէ կէրէք միւս-տէթ ի հարպտա, կէրէք սօնրա, պիւթիւն գա-պահաթ Ալմանիան իւնտուս եիւքլէնտի, տիկէրլէր իսէ պիւրէր Պիղատոս կիպի էլլէրինի եըյգատըլար: Պու խուսուստա կէրէք ինկիլլիզ կէրէք Ամէրիգալը մուհարբիւրլէր իթթիֆագէն շու սուրէթտէ պէյան ը էֆքեար էտիյօրլար:— «Ալմանիա սուշլու իտի. սէնէլէրճէ Թէտարի-քեաթտա վէ Թէհտիտտէ պուլլուսմասը հարպա սէպէպիլէթ վէրտի: Լաքին եալընըղ սուշլու օ տէյիլ իտի: Տալմաըղ իչիւն ալէմին հիւսն ի Թէվէճճիւհիւնիւ վէ իմտատընը գազանմագ մէրամըլլէ հէր չարէյի իսթիմալ էթտիք: Ալ-մանիան չէր պիւր գուսուրուսու խուրտէպին իլէ պէօյիւթտիւք. պիղիմ գուսուրլարըմըղ իսէ իղմաղ ը այն օլուստու. պիղտէ գուսուր կէօր-մէյէ ճէսարէթ էտէնլէրի հաթթա խայըն ը տէվլէթ ատտ էթտիք:» Լօյտ ճօրճ պիւր միւ-նասէպէթլէ տէմիշ տիւր քի, «Պիւր գէման պիւ-թիւն տիւնեայա ինանտըմըլլար իտի քի Ալ-ման ապէրլէրի Պէլճիգատա չօնուգլարըն էլլէ-րինի քէսիյօրլար իմիշ: Պէն չախսէն Թէֆթիւ էթտիմ, վէ պիւթիւն Պէլճիգատա էլի քէսիմիւ պիւր Թէք չօնուգ պուլլուսմատը:» Տիկէր Թա-րաֆտան ինկիլթէրրա պահրիյէ նազըը Լօրտ Ֆիշըր 1910 տա շէօյլէ տէմիշ, «Մուհարէպէ պաշլարսա պէնիմ էմրիմ «ղապապ» օլաճագ տըր. մուհարէպէտէ իթիտալ համագաթ տըր. իլք վուրան սէն օլ. գուլվէթլի վուր վէ հէր եէրտէ վո'ւր:»

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

— Բէիս Գուլիճին գապինէ ազալարը սէքիզ ֆարգլը փրօթէսթան քիլիսէլէրինէ աիտ տիւր-լէր:

— Մ. Ամէրիգան չհալիսինին կէլէճէք Յունիստէ 113,500,000է եէթիչէճէյի Թալմին էտիլլէյօր: 1920տէն պէրու 8 միլիօն իլալէ վար տըր:

ԺԻՆԵՎ ՓՐՈԹՈԳՈԼՈՒ

Վազթըմըղըն պէօյիւք մէսէլէլէրինտէն պիւրի տէ Ժինէվ Փրօթօգօլուսնըն մուվաֆֆաղ օլմամասը տըր: Պու գատար կիւրիւլթիւ վէ իիթիլաֆա սէպէպ օլան պու փրօթօգօլ նէ օլ-տուղունու պէլքի պազըլար էյի պիւմէզլէր: 1924 Սեպտեմբերտէ Ժինէվտէ 47 հիւքիւմէթ-լէրին միւմէսիլլէրինտէն իպարէթ ճէմիյէթ ի ազվամ հիյէթի պիւր ահտնամէ իմզալատը: Պու փրօթօգօլ էսասէն շու իւշ գըսմտան իպարէթ իտի. 1. Տէվլէթլէր պէյնինտէ իիթիլաֆ վու-գու պուլլուր իսէ հաքէմէ միւրաճաաթ էթմէք գարուրի օլաճագ. 2. Թահտիտ վէ Թէք ի Թէս-լիհաթ. 3. Պիւր տէվլէթ պիտուշ օլարազ հիւ-ճիւմէ միւպլէլա օլուր իսէ տիկէրլէրի անը մուհաֆազա վէ իճապ էտէրսէ միւթէճալըղ իւզէրինէ հիւճում էտէճէլէր: Եանի Հաֆիւմ, Թէրֆ ի սիլաի, վէ Էմիլիէք: Նէ՛ ալա շէյլէր: Եէր իւզէրինտէ սէլամէթ վէ ինսանլարտա հիւսն ի րիգա: Զալալը Ուիլլըն տա պու տէրտ, իլէ կիթտի. վէ զալիպա տահա չօգ նէսլլէր պու խայալ, պու րույա իլէ կիտէճէլէր:

Պու փրօթօգօլու Ֆրանսա տէրհալ իմզա-լատը, անըն իլէ պէրապէր եէնի տօղմուշ օլան տէօվլէթլէր վէ տիկէր պիթարաֆ տէօվլէթլէր իմզալատըլար, չիւնքի Ֆրանսանըն պաշլըստա պիւր խայալ ը վէիսիմ կիպի Ալմանիա տիքիլ-միշ, օլ պիւրլէրէ տէ գօճաման Բուսիա տիչինի սըըտըպ տուրույօր իտի: Լաքին աղըրըղըն չօլու քէնտի իւզէրինէ տիւշտիլիւնիւ հիսս է-տէն գուրնազ ինկիլթէրրա՝ օ վազթ մէսէլէյի պիւր տէֆա տահա 1925 Մարտտա Թէֆթիւ էթ-մէք իւզրէ իմզալամըլ իտի: Պու տէֆա Մարտ-տա Ժինէվտէ Թէճէմիւ էտէն ճէմիյէթ ի ազ-վամ մէճլիսի՝ անճագ 1918 Ֆիւթիւհաթընը գազանան պէօյիւք վէ պիւր գաշ քիւշիւք տէօվ-լէթլէր միւմէսիլլէրինտէն եանի տօգուգ ազա-տան իպարէթ իտի: Մաղտօնալտ կիւնիւնտէ փրօթօգօլու իմզալամըլ օլան ինկիլթէրրա պու տէֆա Զէմպըրլէյն վասըթասըլյա անը րէտտ էյլէյիպ պիւր Թազըմ իթիւրազար տէրմիյան էյլէտի: 1. Մ. Ամէրիգա հալա պու իթթիհա-տա եազլաշմատըղճա, Ալմանիա վէ Բուսիա կիպի պէօյիւք գուլվէթլէր հալա պու իթթի-հատա տախիլ օլմատըղճա անը իճրա էթտիւր-մէք միւմէսիլլ օլուր վէ Թէք ի Թէսիլհաթ Թաթպիւգ էտիլլէյիպ մուհարէպէնին էօնիւ ալընամագ: 2. Ինկիլթէրրանըն միւսթագիլ միւսթէմլէլէրի պէօյլէ մէսուլիյէթլի պիւր

եււթիւ իւզէրէրինէ ալմաղա բազի տէյիւ տիրէր: Էն պէոյիւք իսթիւաֆ եինէ Ֆրանսա իւէ Ինկիլթէրա արասընտա զուհուր էտիյօր: Մ. Պրիան պիւթիւն գուվվէթի իւէ փրօթօզօլը թէսահիւպ էտիպ իւէրի կէօթիւրմէք իսթէտիք՝ ճէ, Չէմպըրլէյն անը պօշա տիւշիւրմէք թարաֆընը թութտու: Էնճամ օնու ասըլ թէէլիֆ էտէն Չէխօ-Սլաւօքիա խարիճիյէ նազըրը Պէնէս միւճատէլէյէ մէյտան վէրմէմէք իչիւն սօն դարարը Սեպտեմբերէ թալիգ էյլէտի: Միւթարէքէտէն պէրու պիւմէմ գաչընճը տէֆա միւթթէֆիգլէր իթթիֆազսըղըզլարընը տիւնեայա իւան էյլէտիլէր:

Ինկիլիզլէրին փրօթօզօլ ալէյհինէ կէթիւրտիքլէրի ախէր իթիւրազ տախի շու օլմուշ տըր: Փրօթօզօլ աճքեամընճա իքի տէօվլէթ արասընտա մուհարէպէ թէհիլիքէսի զուհուր էթտիլիտէ, ճէմիյէթ ի ազվամ մէսէլէյի թէֆթիլ էտիպ պիր դարար վէրինճէյէ գատար հէր իքի թարաֆ ասքէրի հազըրըզ կէօրմէյիպ օլտուղու հալտէ տուրմալը իմիլ: Չէմպըրլէյն տէյօր քի, «Չաթէն մուհարէպէյէ նիլէթ էթմիլ օլան տէօվլէթ էվվէլճէ հազըրըզ կէօրիւր վէ ասքէրի իսթէտիլի եէրէ թօիւր, տօնանմասընը իսթէտիլի թարաֆա կիզլիճէ սէվգ էտէր, սօնրա օյունը չըգարըր: Իմտի Մէճլիս ի ազվամ գարաճը վէրէնէ գատար պէրի թարաֆ մուհաֆազասըզ գալըր վէ պէքլէմէլի տիր քի օլ պիրլէր կէլիպ քէնտիլի գուրթարսընլար:

Պունա մուգապիլ Չէմպըրլէյն թէքլիֆ էտիյօր քի քէնտիլէրինի թէհիլիքէտէ կէօրէն տէօվլէթլէր արալարընտա խուսուսի վէ միւթէգապիլ ահտնամէ իմգալարընլար: Պու Ալամանեանըն թէքլիֆլէրինէ տահա մէյեալ տըր: Ալամանեա թէքլիֆ էտիյօր քի հէր նէ գատար տա Վէրսալլ ահտնամէսինի ճէպրէն իմգալատը վէ քէնտիլէ պիր սէօղ սէօյլէմէյէ պիլէ միւսաստէ օլունմատը իսէ տէ, Ալգաս Լօրէնին իլհազընը Ֆրանսանըն եէնի հուտուտընը վէ Պէլճիգանըն պիթարաֆլըղընը գապուլ էտէր, էյէր շարգտա Լէհիսթան իւէ օլան մէսէլէլէրտէ քէնտիլի սէրպէսթ պրազըլըր իսէ. Եանի եօգարը Սիլիզիայը, Փօզնէնիայը վէ Տանցիկ իսքէլէսինի կէրի ալաճագ: Շու հալտէ եալընըզ պրազըլմըլ օլան Լէհիսթան մուհարէպէսիզ պիլէ պունլարը իստէյէ մէճպուր օլաճագ, վէ պէօյլէճէ Ինկիլթէրա, Ֆրանսա, Իթալիա, Ալամանիա վէ Պէլճիգա արասընտա պիր ահտնամէ ազտ օլունուպ Ֆրանսանըն գօրգաճագ

պիր սէպէպի գալմայաճագ տըր: Պունուն իւէ Ալամանիա թէքրարէն զայէթ մահիր պիր օյուն օյնամըլ օլտու վէ Ֆրանսա իւէ Ինկիլթէրա արասընտա իթթիֆազսըղըզ թօխուլմ սաչտը: Ինկիլթէրա Ալամանիայը քէնտի թարաֆընա ալմագ իչիւն Լէհիսթանը ֆէտա էթմէյէ հազըր կէօրիւնիւյօր: Նիթէքիմ 1920 տէ Բուս Պօլէվիք օրտուսու վարչապիա իւզէրինէ եէօրիւր իքէն Ինկիլիզլէր ալտըրմատըլար: Լաքին Ֆրանսըզլար Ճէն. Ուէյկանը օրայա եօլլայըպ վէ պիր թարաֆտան Վրանկէլ օլտուսունը թէշվիգ էտիպ Լէհիսթանը գուրթարտըլար:

Պիւա շիւպհէ Ֆրանսա պէօյլէ պիր թէքլիֆի գապուլ էտէմէյօր: Քէնտի իչիւն նամուս մէսէլէսի օլմասա պիլէ՝ հիսապ էտիյօր քի շարգտա գուվվէթլէնիպ Պօլէվիգ Բուսիա իւէ էլ էլէ վէրէն Ալամանիա պիր կիւն տէյիլ պիր կիւն եէնի ահտնամէլէրի տէ եըրթար վէ քիմսէ անըն էօնիւնէ տուրամալ: Բուսիա վէ Ալամանիանըն Իմփէրիալիսթ գըսմը ֆիքրինճէ մուհարէպէյէ քէնտիլէր տէյիլ գափիթալիսթ Ամէրիգա, Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա միւսէպպիպ տիրլէր վէ ճիւմլէ ահտնամէլէր հազգսըզ վէ Եանլըլ օլուպ եալընըզ Լօղան մուհաճէտէսի տօղրու տըր: Օրատա Թիւրքլէր քէնտի իսթիգլալիյէթ հազըլըն էլտէ էյլէտիլէր: Օնլար իտտիա էտիյօրլար քի Ալամանիա վէ միւթթէֆիգլէրինին գայ էթտիքլէրի եէրլէր քէնտիլէրէ իտտէ օլունմալը վէ օրա էհալիսի հիւրը իրատէթլէրի իւէ մուգատտէրաթլարընը թային էյլէմէլի վէ Ալամանեա հիչ պիր թազմինաթ վէրմէմէլի: Բուսիա վէ Ալամանիա պու խուսուստա միւթթէֆիգ օլտուգճա, արատաքի քիւշիւք հիւքիւմէթլէրին, Եանի Լէհիսթան, Չէխօսլաւիա, Բուսիա վէ Եուկոսլաւիանըն զաիֆլէնմէսի հիչ իչէ կէլմէլ:

Ինկիլթէրա Ալամանիայը գուվվէթլէնտիրէրէք մէմուլ էտիյօր քի էհալի թարաֆտարանընը գուվվէթլէնտիրիւր վէ ճիւմհիլիլէթի թազվիլէ էտէրէք իմփէրաթօրըզ վէ միլլիճի գըսմընը զաիֆլէնտիրիւր: Ինկիլթէրանըն ֆիքրինճէ պու գըսմ, սուհ իւզրէ եաչամաղմ վէ Տօղ փլանընը իճրա էտիպ թազմինաթ վէրմէյէ բազի տիրլէր: Պունա թարաֆտար օլանլար Ամէրիգատա Ինկիլթէրարտա վէ հաթթա Ֆրանսատա չօղալմըլ տըր: Ֆրանսանըն չիմտիքի սօսիալիսթ հիւքիւմէթի տախի Ալամանիայա գարըլ չէտիտ պիր սիյասէթին մուղիւր օլտուղունա գանի տիրլէր. Լաքին փուանգարէ

վէ Միլրան թարափտարանը իսէ Բէնին էօթէ թարափնտաքի հազըրըզլարը կէօսթէրիպ Ալամանիայա իթիմատ ճաիզ օլմատըղընը վէ ճէպը ու չիտտէթտէն պաշգա չարէ օլմատըղընը իտտիա էտիյօրլար: Ալամանլար կեահտա պիր պիր փրէնս ինթիլապ կէթմէք եաիօտ Գրալըղը իտտէ էթմէք թէհտիտի իլէ վէ խարիճտէ Վէրսայլ ահտնամէսինէ գարչը չօղալան հիսսիյաթը վէ Ֆրանսատաքի Սօսիալիսթ վէ Գօմմիւնիսթլէրին գոլվէթիւնի կէօրէրէք կիթտիքճէ պաշ գալտըրմագտա տըրլար:

Ալամանիատա րէիս ինթիլապը ումում մէյլին ճիւմհիւրիյէթէ մի եօգսա իմփէրիալըգմէ տօղրու մը օլտուղուհու կէօսթէրէճէք տիր: Պու ինթիլաֆլար տէվամ էթմէքտէ օլսուն Ֆրանսա պիր թարափտան պօրճընը վէրմէտիյի կիպի տիկէր թարափտան դայէթ պէօյիւք օրտուլար սաղլայարագ իֆլասա տօղրու ատըմ ալմագտա վէ հալա չարգտա վէ դարպտա ինկիթէրրայա գարչը իշլէմէքտէ տիր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԳՈՒՄԱՐՊԱՉԼԸԳ

Գումարպաղըղը եանի գօլայ փարա եափմագըղը եաիօտ թէզլիյէ զէնկին օլմագըղը արգոլսը էճտատըմըզտան գալմըչ պիր մէյլ օլուպ հազիզի իշէ պէօյիւք պիր մանիէ տիր:

Ամէրիգանըն եէրլի ինտիանլարը տահա Ամէրիգա քէչֆ օլունմագտան էվվէլ մէհուր գումարպաղլար օլուպ պու կիւն անլէրին 2,000 սէնէլիք գապըլարընտան քէնտիլէր իլէ պէրապէր կէօմիւլիւլ օլան գարլարը չըգըյօր: Պու վահչի հալտէ օլան գապիլէ թա օ վագթլարտա գօլայ զէնկինիմէք իշիւն ճէհտ էտէրլէր իտի վէ պունըն նէթիճէսի մալիւմ, պէյազ գալմլար կէլիւպ հէմ տիյարը էլլէրինտէն ալտըլար հէմ տաիի հայաթլարընը:

Ամէրիգատա գումարըն նէվլէրի փէք չօղ օլուպ, անլէրտէն պաշլընալարը չունլար տըր. Փօքըր օյունու, Զար օյունլարը, Փէրրօ Պէնք, Պաքարա, Բօլթթ Մէչին, աթ եարըչլարը վէ սթաք էքսչէյնճ: Պունլարըն ճիւմլէսի տաիի գօլայ փարա եափմագ տուղաղլարը օլուպ նէթիճէսի սէֆալէթ վէ փէրիչանիյէթ տիր:

Գօլայ փարա եափմագ խիւլեա վէ խայալաթ օլուպ հազիգաթտա օլմայան պիր չէյ տիր: Ուօլ Սթրիթ գումարիանէլէրինտէ անը

պուլամագսըն. օրթատա տէօնէն պէնքնօթլար վէ չէքլէր պրօքըրլարըն օլմայըպ միւլթէրիլէրին տիր: Վէ չայէտ գաղաէն 1,000 տէ պիրի գաղանըր իսէ (քի արա սըրա վուգու պուլուր) օ փարա սահիպինտէ գալմայըպ կէլտիյի կիպի կէրի կիտէր, անճագ քի պիր չօղլարընը թէճրիւպէ օլունմաղա վէ օյնամաղա սէվգ էտէրէք:

Օլ առէմ քի չալըչմասըզ փարա գաղանըր օլ փարանըն քէյֆիւնի փէք ազ կէօնէնիւր: Գօլայ կէլիւր վէ գօլայ կիտէր:

Աթ եարըչլարընտա, սթաք էքսչէյնտէ վէ Մօնթէքարլօտա պէօյիւք փարա եափանլարըն հիքեայէլէրինի չէվգ իլէ տինլէր վէ օգուլսըն, լաքին սօնրատան նէ օլտուղուհու օգումագսըն: Ահմագ, սէրսէմ հէրիֆ օ գատար փարալարը գաղանտը տա սագլամասընը պիլմէտի, հէփիսինիտէ կէրի գայպ էթտի», տէրլէր:

Զափուք զէնկին օլմագըղը իշիւն հուղուրընա թագտիմ օլունան օյլ սթաֆ, մայն սթաֆ վէ եէնի ինթիրա տալէթլէրինէ էհէմմիյէթ վէրմէ, հազիզի Պիր եաղ գույուսը եա պիր խասս մատէն վէ եաիօտ իշէ եարար պիր Ֆէննի ինթիրասը օլան հիշ պիր քիմսէ սանա մէքթուպլար եաղըպ սէնի զէնկին էթմէյէ տալէթ էթմէգ: Էյէր թամմ մէտհ էթտիյի կիպի հազիգաթ իսէ սանա նէ հաճէթ՝ լօգմայը քէնտիսի եէր:

Սաատէթ իշիւն պէօյիւք սէրվէթ լաղըմ տէյլլ տիր: Հալընա րազի օլմագ վէ գանաաթ, գապթը նէֆա վէ իտարէ ի թէսարրուֆա րիայէթ վէ պաշգալարըն հէօքմիւնտէն ազատ վէ սէրպէսթ եաչամագ, իշթէ հազիզի ինսանիյէթ պու տըր:

Փէք չօղլարըմըղ ճէնէրէլ Վուտուն օղու Լիւթէնէնթ Վուտըն հազընտա 1924ին պիտայէթինտէ օգուտըգ: Կէնճ Վուտ Ֆիլիպպին ատալարընտա մէմուրիյէթտէ իտի, պու կէնճ Ֆիլքրի զէքեալէթ վէ թէէսիւրի իլէ թահթ էլ պահր թէլէկրաֆ խաթթլարընը Ֆիլիպպին ատալարընտան Վօլ Սթրիթէ ալագայա գօյարագ սթաֆ էֆսչէյնն օյունընտա ազ պիր միւտտէթ գարֆընտա \$1,000,000 եաիտը, վէ չօղլարը հայրէթտէ պրագտը:

Կէնճ Լիւթէնէնթ մէմուրիյէթինէ իսթիֆասընը վէրէրէք Ֆիլիպպինի թէրք իլէ Փարիզէ մուֆարագաթ էյլէտի, վէ մուվաֆֆագիյէթ տաիի պէրապէրինճէ կէօրիւնիւյօր իտի: Պիր միւտտէթ սօնրա եինէ թահթ էլ պահր թէլէլէ

րաֆլար իշխմէյէ պաշտար, վէ կաղէթալար հէր թարաֆտա նէշը էյլէտի քի պու գէթի վէ մուգթէտի կէնճ պիր գաչ միլիօն ֆրանք տախի Մօնթէքարլօ գումարխանէսինտէ եափմը: Իշթէ թէտրիճէն փարա եափմագլըղա իշնա օլմամագ վէ գօլայ փարա եափմագ իշին սանա տահա գուվվէթլի պիր միսալ:

Լաքին պու ճիւմլէտէն սօնրա հիքեայէնին սօնուհու տինլէյէլիմ, կէնճ Վուտ եաղընլարտա Ամէրիգայա կէլիօր, լաքին նասըլ, թէմիգ վէ փարասըղ օլարագ: Պիր իշ պուլմագ իշին...:

Էյ տօսթում, կէրի, կէրի տուր չափուգ գէնկին օլմագլըգ սէվտասընտան վագ կէչ: Պըրագ գօլայ փարայը պաշտարա վէ սէն ալնըլըն թէրի իլէ օլան հագիգի փարայը գագան վէ էօմրիլին կիւնլէրինտէ մէսուտ օլաճագսըն:

Ն . Կ . ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎԿԻ

1924ՏԷ ԷՎՐՕՓԱ

Ճիհան հարպընտան էվվէլ էվրօփանըն մէրքէղի վէ շարգընտա իքի գուվվէթ հաքիմ իտի, Թէվթօն վէ Սլաւ: Ալամանիա Թէվթօն միւմէսսիլի հալինտէ ասքէրի Ֆէնի վէ թիւճարի թէրագընըն պաշընտա իտի Րուսիա իսէ պէօյիւք պիր ասքէրի գուվվէթ հալինտէ էվրօփա տա վէ Պալգանլարտա եանի Սէրպիա վէ Պուլկարիատաքի Սլավլարըն ինճիգապ նօգթասը իտի: Պու իքի գուվվէթ արասընտա իքիսինտէն մախուլթ պիր Աւսթրիա իմփէրաթօրլուղու իճատ օլունմուշ օլարագ կեահ պիրինէ կեահ օլ պիրինէ տօղրու սիւրիւքլէնմէքտէ իտի: Փանսլավիգմ թասսավուրը տէյիլ եալընը Սթանպօլտան իլլա Ճէնուպի Աւսթրիա վէ Պալգանտաքի Սլավլարտան եօլ ալարագ Ատրիաթիքէ էնմէք թասսավուրընտա իտիլէր: Զիրա Խրուաթլար, Պօշնագլար, Սլավօնլար, քեաֆֆէսինին ճինսի Սլավ վէ իշթիրաքլէրի Րուսիա իլէ իտի: Աւսթրիա քէնտինի միւտաֆաա իշին Ալաման էմէլինէ եանի «Շարգա տօղրու քագեիգ» սիյասէթինէ պիրլէշտի: Մագսէտ Ալաման թէէսիրինի Պալգանլարտան կէչիրիպ Սթանպօլա վէ Պաղտատա տօղրու սիւրմէք իտի: Պալգան հարպը պու աղընթըյա

պիր սէտտ չէքտիյինի կէօրէն Ալամանիա, անճագ Պուլկարիայը Րուսիատան այըրապիլտի: Ինկիլիզլէր վէ Ֆրանսըղլար պու հարաքէթէ սէյիրճի օլտուլար: Անճագ Ֆրանսըղլար պու վէսիլէ իլէ Րուս, Ալաման խուսուլմէթինի թէչտիտ էթտիլէր:

Տիւնեա հարպը պաշտարըղընտա վագիյէթ պու իտի: Իլք տէֆա հարպ իշին էն ուլղունսըղ հալտա պուլունան Րուսիա տիւշտիլ: Տէօրթ սէնէլիք աթէչ, թիւթիւն, գան Ալաման օրտուսընը իշէրիտէն զաիֆլէնմիլ չիւրիւմիւլ գուրուլուշ օլան վաթանընա կէրի գաչըրտը: Աւսթրիա փարէ փարչա օլտու վէ տիւնեա ասրլարտան պէրու կէօրէմէտիլի թէպտիլաթա միւլպթէլա օլմուշ իտի:

1924տէ էվրօփանըն հալինի մէչգ էթմէք իշին Րուսիատան պաշտարաճաղըղ:

Րուսլար էսասէն հարպ սէվէն պիր գալմ տէյիլ տիրլէր, վէ 1914տէն '18է գատար մատտի վէ մանէվի գուվվէթի զաիլ օլտու: Էյէր Զար Նիքօլա այըր պիր սուլհ ագտ էթմիլ օլտա իտի էլան թախթընտա պագի օլա պիլիլ իտի: Պունու նասիհաթ վէ թէքլիֆ էտէնլէր Ալաման գաֆալը տէյու իթհամ օլունտուլար: Օնլար իտտիա էյլէտիլէր քի տէսիթիք պիր հիւքիւմէթ ախէր պիր իմփէրաթօրլուղա գարչը հարպ էթմէլի, անճագ իւշիւ միւթթէֆիք օլարագ պու մէշրութիյէթ վէ ալամ հիւքիւմէթինէ գարչը գօյա պիլիլէր: Բէրէնաքինին էլինէ էյի պիր Ֆուրսաթ կէչտի: Էհալի իմփէրաթօրլուղտան վէ հարպտան այնի տէրէճէ նէֆթէթ էթմիլէր իտի: Էյէր տէրհալ սուլհ ագտ էտիպ մէշրութի պիր հիւքիւմէթ թէէսիս էթսէ Րուսիայը գուրթարա պիլիլ իտի: Պունուն եէրինէ եէնի հիւճիւմլէրէ վէ հարպա թէչէպպիւսիւ Պօլշէվիքլէրէ մէյտան վէրտի:

1917տէն պէրու օլան Րուսիատաքի ինգիւլպտա կէօղէ չարփան պիր խուսուս էհալինին թալիմ ու թէրպիյէսի տիր: Սայքի պիւթիւն էհալինին վէ ալէլ խուսուս քէօյիլ չօճուգլարընըն թալիմ օլունմաղա օգուլուպ եաղմաղա, միւլիգա վէ Ֆէնիլէրտէ թէրագըսընա Ֆուրսաթ վէրիլմիլ տիր: Ինգիլպտան պէրու տէօրթ իիթիլալ վուգուրընա չմէնտիֆէր վէ եօլլարըն թախրիպինէ, գըթլըգ վէ գըթալլարա, թիւարէթ վէ սէրմայէնին մահլընա րաղմէն եէնի նէսլ օգուլուպ եաղմագ էօյրէնմիլ օլաճագ վէ պունուն նէթիճէսի քէօյիլէր պէօյիւք շէհրլէրէ գօշուպ կէլմէքտէ տիրլէր:

Սիյասեթէն Ռուսիա էսքի հալինտէն չօգ ֆարգլը տէրիւ տիր. Ձար եէրինէ պիր Օլիկարքի թէսիւս օլունմուշ տըր: Լաքին նիւմ Ասիաթիք պիր էհալի իչիւն պու շէքլ միւսթէպիտ պիր իտարէ տահա չօգ սէնէլէր լազըմ օլաճադ տըր: Էվրօփա գըսմընտա էսթօնիա, Լաթվիա, Լիթուանիա այրը ճիւմհուրիյէթլէր թէշքիլ էթմիլչէր տիր: Լէհիսթան պէօյիւք պիր գըսմ ալըպ մուհիմմ շէհրլէր իլհադ էյլէմիշ տիր: Ալթը ասը էվլէլ Մօսկուա պիր Թաթար մէմլէքէթի իտի վէ չիմտի իշարէթլէր կէօսթէրիյօր քի Ռուսլար պաշլըճա ֆաալիյէթի Ասիատա կէօսթէրիյօրլար: Եալընը շարգա տէյիլ, ճէնուպա՝ Թիւրքիա, Աճէմիսթան, Արապիսթանա տօղրու իլէմէքտէ տիրլէր: Մօսկովա Ասիա սիյասեթինին Մէքքէսի օլույօր: Ռուսլար պունլարը ֆէթհ էթմէյէ հաճէթ եօգ տըր, մէտէնիյէթ, նազլիյաթ սուհուլէթի, էրօփլանլար Ասիա էհալիսինի պիր պիրինէ եազլաշտըրըպ էվրօփայա դարշը պիր պլօք թէշքիլ էթմէյէ քեաֆի տիր: Փանսլապիզմ հալա Ռուսիատա էօլմէմիշ տիր, շու ֆարգ իլէ քի էվլէլա էվրօփա վէ Պալզանլարա թէվճիհ էտիլմիշ իտի, չիմտի Ասիայա վէ ճէնուպա տօղրու իլէրիլէյօր. վէ պէօյլէճէ Ասիանըն պիհուտուտ սէրվէթ մէնպալարընը էվրօփայա դափայըպ քէնտի էլէ ալաճադ տըր: Պու ճիհէթտէ իլէք պէլլի աստըմ Ձին վէ ճափօն իլէ մուհաէտէ օլմուշ տըր: Պու ահանմէնին Ռուսիայա օլան մէնֆաաթը մալիւ տիր: Ռուսիա էվրօփատան տըշարը աթըլտը վէ Ձինտէ տահա եազըն, տահա վասի վէ միւնասլապ պիր մէյտան պուլտու: Ճափօն Ամէրիկատան տիլկիր տիր վէ Ինկիլթէրրայա էմնիյէթի եօգ. չիմտիյէ դատար կազ եազը իչիւն պու իքիսինէ միւհթաճ իտի. պու ահանմէ ճափօն օ գայդուտան գուրթարտը վէ Րատէքին տէտիյի կիպի շարգ քէնտի քէնտինի զարպ սէրմայէսի պօյունտուրուղունտան գուրթարըյօր վէ չօգ գօրգուլան սարը քէիլիքէ մէյտանա կէլիյօր:

Էօյլէ կէօրիւնիլյօր քի ասըը հազըր էվրօփա էօմրիւնտէն եօրուլմամը պու տինճ վէ թաղէ Փիքրլի գալմտան պէօյիւք գուլվէթլէր մէյտանա կէլէճէք վէ պազը պօլշէվիքլէրին իսայլը կիպի պէյն էլ միլէլ ինգիլապ բույալարընա դափըլմայըպ եէնի գուլվէթտէ փանսլապիզմի իլէրի սիւրէճէքլէր:

Պալզան տէօվլէթլէրինի պիրպիրլէրիլէ մուգայէսէ էտէր իքէն պիր մուհարրիւր շէօյ-

լէ տէմիշ իտի.— Պուլղարիա ալիւն տըր, Եունան գուգու վէ Սէրպիա զօյուն քէօփէյի տիր: Պուլղարիա եարալարընտան վէ զայ էթտիրի գան սէպէպիւնտէն դաիֆ իսէ տէ հալա արսլան տըր: Թունա ճէնուպիւնտէ էն գուլվէթլի տէօվլէթ տիր: Վէնէգէլօսըն սիյասեթի սայէսինտէ Եունանլար չօգ արազի դազանըպ տաղընը պիր էհալի միլլէթ հալինէ կէլտի. ալիւս սէօգ իլէ գուգու պէօյիլիւպ գօյուն օլտու, լաքին գուլվէթինէ պիր շէյ զամմ օլմատը: Սէրպիա Սլաւօն վէ Խրուաթլար տիրարընա Լայըլըպ Արնաւուտուլը, Ֆիյուլմէ վէ Մաքէտօնիա օլ դատար անըն տիգգաթընը ճէլպ էյլէտի քի գուգուլա էյլէտիյի կիպի գօյունա քէօփէքլիյի վազիֆէսինի իֆա էտէմէյօր: Թիւրքիա հալա Պալզանլարտա մաիլ տիր. պիր վազթ ճէնուպի շարգի էվրօփայը թալարիւպ էտէն էլ քէսիլտի իսէ տէ հալա նապըը աթըյօր: Պալզանլարտա ինգիլապ եալաշ Լապաշ տէվամ էտիյօր: Քըրիսթիան միլլէթլէր Թիւրք պօյունտուրուղունտան գուրթուլտուլար իսէ տէ հալա քէնտիլէրինի պուլամատըլար: Արալարընտաքի իսթիլաֆ ըրգի վէ տէրին տիր: Եունանլար թիւճճար տըրլար վէ միւնպիթ վատիլէրտէ սաքին օլտուլար վէ չիմտի տալի էն միւնպիթ արազիլէր օնլարըն հիսսէսինէ իսապէթ էյլէտի: Լաքին Եունանլարըն զըրաաթ իչիւն նէ թէճրիւպլէրի նէ տէ դապիլիյէթլէրի վար տըր: Էթթէտէ իսէ եարըմ միլիօն Պուլղար Թրաքիատան վէ Մաքէտօնիատան գօլուլմուշ օլարադ ալարէ վէ փէրուշան տըրլար: Թիւրքլէր պիր վազըթ էվրօփատան թարտ օլունտու գանն օլունտու իսէ տէ էվրօփալըլար արասընտա օլան իթթիֆադըլըլտան իսթիֆատէ էտիպ Թըրաքիայը էլտէ էյլէտիքտէն մատա Տումլարը ֆաթրիքլէրի իլէ պէրապէր թարտ էթտիլէր: Եունանիսթանըն դաիֆլիյի իքի գօմշուսընը, Սէրպիա իլէ Պուլղարիանըն, թամաընը թահրիք էտիյօր, վէ եազընտա Պօլշէվիք պէհանէսի իլէ արալարընտա օլան իթթիֆադ Եունան նօգթա ի նազարընտան թէհլիքէլի վէ Ֆրանսըղլարըն տէտիյի կիպի Պալզան փազարըպ տըր: Սըրպլար Սէլանիքի իսթէրլէր, Պուլղարլարըն կէօղի Տէտէ Աղաճտան պիր եօլ ալմագտա տըր վէ Գալալա հազընտաքի էմէլլէրի էսքի տիր: Օ Ֆրանսըղ մուհարրիւրինի տէտիյի կիպի Արսլան վէ գօյուն քէօփէյի գուգունուն ահտնամէլէր իլէ էլտէ էթտիյի մալլէրի թազսիւմ էթմէյէճէյինէ քիմ քէֆիլ օլապիլիւր: Էյէր քէն-

տիւնէրէ գալըր իսէ Սըրպ վէ Պուլլար պիր համ-
լէտէ ճէնուպի շարգ էվրօփանըն խարիթասընը
տէյիշտիրիրլէր, մէյէր քի ձէմիյէթ ի Ազվամ
Պալզան մէսէլէսինի հալլ էտէրէք ինսանիյէթէ
պիր խըզմէթ էտէպիլսին: Պու իսէ Սէլանիք
գաիրուսու օլարադ միւսթադիլ պիր Մաքէտո-
նիա թէշքիլի իլէ օլուր: Եունան թիւճճար տըր
գուվլէթի եօդ, Սէրպ, Պուլլար տինճ վէ գուվ-
վէթի տիր լաքին էօյրէնէճէլէրի չօդ շէյ
վար:

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Շիմտիյէ գատար ինսանա էն եազըն կէլէն
հայվան էսէրի ճափատա պուլունմուշ օլան
մայմուն ատէմ նամ թէհաճճուրաթ իտի քի պու-
նէվ էսէրլէրին էն էսքիսի սայլըյօր իտի: Եա-
զընտա ճէնուպի Աֆրիգատա 4 եաշընտա պիր
չօճուդ գաֆասը թէհաճճուրաթը պուլունմուշ
օլուպ շիմտի պիւթիւն ալիմլէրին տիգզաթը օ-
րայա ճէլպ օլունույօր: Պու էսէր քերէճ գայա-
սընտան իպարէթ պիր տաղըն իշինտէ 50 ալադ
տէրինտէ վէ տաղըն սաթհընտան 200 ալադ ու-
ֆուգի օլարադ իշէրիտէ պուլունմուշ վէ Եօ-
հաննիսպուրկտա ֆրօֆ. Տարթ թարաֆընտան
թէֆթիշ օլունմուշ տըր: Գաֆա քէմիյի տահա
տար վէ ուզուն օլուպ սէօպէ շէլտէ տիր: Եիւ-
զիւ տախի էնսիդ վէ ուզուն իմիշ: Պէյնի պէօ-
յիւք Չիմփանդէ պէյնիտէն պիրադ Փաղլա օ-
լուպ ինսան պէյնիէն եազըն կէլիյօր: Մայմուն
լար կիպի կէօղիւնիւն իւսթիւնտէքի վէ պաշըն-
տաքի քէնարլար նազըս տըր վէ եիւզիւնիւն ա-
գալէթլէրի էյի պէօյիւմէմիշ տիր: Կէօղ նուզ-
րէլէրի տէյիրմի օլուպ պուրուն քէմիլէրի
կէօղիւն աշաղըքի գըյըլարը իլէ պիրլէշիյօր:
Տիզլէր տահա գիյատէ ինսանընքինէ պէնդէյօր:
Գաֆա թասընտա հարամ իլիյին կէշմէսինէ
մախսուս օլան տէլիք մայմունլարտա օլտու-
ղունտան տահա գիյատէ էօնտէ օլուպ, պու
մախլուզըն ալադ իւզէրի եիւրիւտիլիւնէ տէ-
լալէթ էտիյօր: Պու մախլուզըն չօճուդ օլմասը
թէհարրիյէ կիւճիլիք վէրիյօր իսէ տէ պունուն
հայվանաթ թէքեամիլիւնտէ ինսանա եազըն
օլան էն էսքի պիր ճինս օլտուղու գապուլ օ-
լունույօր: Պունա նազարէն Տարվինին «ինսա-
նըն իլք գուհուր էթտիյի մահալ Աֆրիգա տըր»
տէտիյի գըյաս թաստըգ օլունույօր:

Իւշ սէնէ էվլէլ եինէ Աֆրիգատա պիր ին-
սան պաշը պուլունմուշ իտի քի շիմտի եաշա-

յան հիշ պիր ինսանա պէնդէմէյօր իմիշ, եինէ
տէ էն վահշի սիյահըն պաշը անա նիսպէթէն
տահա գիյատէ թէքեամիլ էթմիշ պիր հալտէ
տիր: Պու էսէրլէր ինսան վէ Շիմփանդի արա-
սընտա պիր մախլուզըն մէվճուտ օլտուղընա
ալամէթ սայլըյօր:

Գալիֆօրնիատա տօղուդ գօլէճ վէ տարէլ-
ֆինուն ըէիսլէրի էյալէթին մէքեամիլպ իտա-
րէսինտէն թալէպ էթմիշլէր քի, խուսուսի պիր
գօմիթէ եէտիյլէ էյալէթին ճիւմլէ մէքթէպլէ-
րինտէ գուլլանըլան իլմի տէրս քիթապլարը վէ
մուալլիմլէրին թէքեամիլ (էվօլիւսիօն) թա-
լիմի թէլգին էթմէլէրինտէ շալիրտլէրին Փիք-
րի իւզէրինտէ տինէ տարի հասըլ էթտիլէրի
թէէսիրաթը մուալէնէ էթսինլէր: Պու գօմիթէ-
նին կէլտիյի նէթիճէ շու օլմուշ տըր քի, իլմի
տէրս քիթապլարտա տինէ մուխալիֆ իֆաուդ-
լէր պուլունմատըգտան մատա, էվօլիւսիօնը
թէտրիս էտէն մուալլիմլէր տին իլէ իլմին ա-
րասընտա իսթիլաֆ պուլունմատըղըն թէէ-
քիտ էթմէքտէ օլմուշլար տըր:

Նիւ Եօրք էյալէթին փէն վան գասապա-
սընտա 200 ազատան իպարէթ պիր ճէմասթ
պիւթիւն Բիթապ ը Մուգատտէսի պիր կիւնտէ
օղույուպ պիթիւրմէք իսթէյիպ սապահըն սա-
աթ Յիւնտէ Թէքվինտէն օղումաղա պաշլայըպ
աղշամըն սաաթ Տինտէ վահհինին սօն պապընը
պիթիւրմիշլէր տիր: Պիւթիւն Բիթապ ը Մու-
գատտէստէ 774,692 քէլիմէ վէ մէզքիւր միւտ-
տէթտէ 1,020 տազիդէ պուլունտուղու հալտա
պու ատէմլէր տազիդէտէ վասաթ իւզըն 758 քէ-
լիմէ թէքէլլիւմ էթմիշլէր տիր: Ատի պիր խա-
թիպ տազիդէտէ անճադ 125 քէլիմէ թէքէլլիւմ
էտէպիլիւր: Պու թարիգի արալարընտա տինի
թէշվիդ էթմէք իշիւն թուլթուշլար իսէ տէ,
թապիի պու սիւրաթիլէ թէքէլլիւմ էտիլէն քէ-
լիմէլէրին Փիքր իւզէրինտէ պիր հիւսն ի թէէ-
սիր պրազաճաղը իշթիմալ տէյիլ տիր:

Նիւ Եօրզըն մէքթէպ ի ալիլէրինտէ թալէ-
պէնին ախլադի սիրէթի նէ հալտա պուլուն-
տուղընը թէֆթիշ էթմէք իշիւն թային օլուն-
մուշ օլան գօմիսիօնըն ըափօրթընտան անլա-
շըլըյօր քի, անլէր աղլի գապիլիյէթլէրինճէ
խէյլի թէրազըք էթմիշլէր իսէ տէ ախլադճա
«սօգադ միյարընտան» չօդ իլէրի կիթմէմիշ-
լէր տիր: Անլէր կէրէք վալիտէյն, կէրէք մէք-

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱԶՈՐԻ

Թէպ իտարէլէրինէ հիւրմէթսիզ օլմագլէ պէ-
րապէր, եալան սէօյլէմէք, հիլէ էթմէք, սիր-
գաթ էթմէք կիպի Փիիլլէրտէ պուլունույօր-
լար: Վէ սաատէթ վէ քէյֆ էլէ կէշիւմէյի թա-
լիմ ու թէրպիյէնին պաշ մագսէտի տէյու թա-
նըյօրլար: Մէգքիւր գօմիսիօն պու եանլըշը
տօղրուլթմագ իշիւն եօլլար տիւշիւնիւյօրլար:

Բատիուլմ էն պաշալը մատէն խի: Պու եա-
գընլարտա րատիուլմտան՝ րատօմ իսմինտէ
պիւր ունսուր մէյտանա կէթիւրմիշլէր քի րա-
տիուլմտան 160,000 գաթ գուլվէթլի օլուպ,
պիւր օնչասը \$5,000,000 գըյմէթինտէ իմիշ:
Անճագ րատօմըն էօմրիւ րատիուլմընքինտէն
գըսսա իմիշ, շէօյլէքի րատիուլմ 1700 սէնէտէ
քէնտի գուլվէթինին նըսֆընը գայ էտէր իքէն,
րատօմ քէնտի գուլվէթինին նըսֆընը տէօրթ
կիւնտէ գայ էտիյօր:

Յունվ. 24տէ կիւնէշ թուլթուլմասը էսնա-
սընտա ալիմլէր փէք մուհիմ թէճըրլպէ վէ
քէշֆլէր եափապիլտիլէր. կէրէք րասատլանէ-
լէրտէ կէրէք էրօփլանլար իլէ եօգարլուտ, տա-
գիգ ֆօթօկրաֆլար, սիէքթրօքօփլար, սինէ-
մա թասվիլլէրի իլէ կիւնէշտէն սուտուր էտէն
կազլար, եանան մատտէլէր վէ թէրքիպի հագ-
գընտա տագիգ քէշֆլէր իճրա էտիլտի: Փա-
գաթ պու ֆէննի քէշֆիլյաթտան իսթիլարաճ է-
տիլէճէք իմի նէթիճէլէրի թօփլամագ էփէյի
վազթա միւհթաճ օլույօր:

Պօթօն շէհր խասթախանէսի աթըպպա-
սընտան Տօգթ. Մալլօրի գարաճիյէր սէրթէլ-
մէսի (cirrhosis) խասթալըղընը ասըլ իշկիյէ
տէյիլ, իշկիլէրին եափըլտըղը վէ գօնուլտու-
ղու պագըր գապլարա համլ էտիյօր: Պագըր-
տան հասըլ օլան գէհր գանտաքի գըրմըղը քէ-
րէսթէյի թէլէֆ էյլէտիյինի իտտիա էտիյօր:
Պագըր ֆապրիգալարըն իշլէրինտէ տախի հիշ
իշկի իշմէյէրէք պու խասթալըգ հասըլ օլույօր
իմիշ:

Շիգալիտա խօրօղլար, թավուգլար վէ
գուշլար իւզէրինտէ թօհաֆ թէճըրլպէլէր եա-
փըլլօր. թավուգլարըն եուլմուրթալարընը
(Օվըրի) չըգարտըգլարընտա թամմ խօրօղ կի-
պի իպիլյիմփսմուգասը պէօյիլյօր վէ թիւլլէրի
չօղալարագ խօրօղ կիպի էօթմէյէ պաշալըպ
պաշգա պիւր խօրօղ կէօրտիլյիւնտէ անըն իլէ
տէօյիլշիւյօր իմիշ: խօրօղլար տախի իկտիշ է-
տիլտիլտէ եալաշ եալաշ թամմ թավուգ շէք-
լինի ալըպ թավուգ կիպի մուամէլէ էտիյօր
իմիշ:

Յրաքսա. — Մ. Հէրիյօնըն գապիւնէսի էն-
ճամ իսթիֆասընը վէրմէյէ մէճպուր օլմուշ
տըր: Հիւքիւմէթ՝ միլլէթ պանգասընտան նի-
գամըն թէճվիգ էթտիյի հուտուտտան գիյատէ
փարա շէքմէյէ մէճպուր օլմուշ օլուպ անըն
եէրինի տօլտուրմագ իւզրէ գանաաթպախշ պիւր
եօլ տա կէօսթէրմէտիյի իշիւն Գօնկրէստէ էմ-
նիյէթ րէյի գազանամայըպ իսթիֆասընը ճիւմ
հիւրիյէթ րէյի Մ. Տումէրկէ թագտիմ էյլէ-
միշ վէ անըն եէրինէ րէիս ի ճիւմհուր Մ. Պրի-
յանը պաշ վէքեալէթէ տալէթ էյլէմիշ տիւր:
Միւշարիլէյի գապիւնէսի թէշքիլ էթմէյէ չա-
լըշտը իսէ տէ մուվաֆֆագ օլմամտըղընտան
րէիս Փէնլէվէյի տալէթ էթմիշ տիւր: Մ. Հէ-
րիյօ քէնտի մէսլէյինի թէպրիյէ գըմընտա ի-
րատ էթտիյի սօն նուլթըրնտա, միլլէթին իդ-
թիսատի ճիւհթտէ տիւշար օլտուղու պու միւշ-
քիւլաթըն ասլ սէպէպի քէնտիսինտէն էվվէլ ի-
ֆա ի խըտմէթ էթմիշ օլան պաշ վէքիլլէր օլ-
տըղընը իտտիա էյլէմիշ տիւր: Միւշարիլէյի
իտտիասընճա էվվէլքի պաշ վէքիլլէր հիւքիւ-
մէթին իգթիսատի մէսլէլէլէրի իշիւն պիւր եօլ
պուլմագտան իսէ նիգամ խարիճինտէ օլարագ
միլլէթ պանգասընտան փարա շէքմիշլէր վէ
քէնտիսի իտարէ պաշընա կէշէլի պու միւշքիլ
մէսլէլէլի հալլ էթմէք ճէհտինտէ պուլունմուշ
տըր: Մ. Հէրիյօնըն իսթիֆասը իւզէրինէ րէիս
Գուլիճին պիւր իֆատէսի Փարիգտէ էփէյի հէ-
յէճանը միւհիպ օլմուշ տըր: Մ. Գուլիճ էճնէ-
պի զագէթա մուխապիլլէրիլլէ օլան միւլագա-
թընտա Մ. Հրէրիօնըն Տօուէգ փլանընը եիւ-
րիւթմէքլէ էվրօփայա իֆա էթմիշ օլտուղու
խըտմէթի թագտիւր եօլլու իֆատէտէ պուլուն-
մուշ վէ պու իֆատէ Փարիգէ էօյլէ աքս էյլէ-
միշ քի կէօյա Մ. Գուլիճ էվվէլքի պաշ վէ-
քիլլէրին մէսլէլինէ տաիւր Հէրիյօնըն տէտիյի-
նի թաստիգ էթմիշ իմիշ: — Նիհայէթ Մ. Փէն-
լըվէ Մ. Պրիանը վէ Մ. Գալյօյը տախի իշինէ
ալարագ գապիւնէյի թէշքիլ էթմէյէ մուվաֆ-
ֆագ օլմուշ տըր:

Ալմանիա. — Ալմանիա ճիւմհիւրիյէթ րի-
յասէթի նամգէտլիլինէ Հինտէնպուրկըն գօ-
նուլմասը աճէպա մէմլէքէթէ իմփէրիէլիգմի
կէրի կէթիւրէճէք մի տէյուլ Փիքըլէրի իշլալ էյ-
լէմէքտէ տիւր: խուսուսա պիւր խապէրէ կէօրէ

սապրդ Գայսէր Ուիլհէլմ կերէք թափսիյէսի, կերէք փարասը իւն Հինտէնպուրկը նամզէտլիք թէքլիֆինի գապուկ էթմէյէ թէչլիգ էյլէմիչ տիր: Վագըա Հինտէնպուրկ ճիւմհիւրիյէթէ սատըգ գալաճաղընը վէ Ուիլհէլմին քէնտինէ փարա իւն մուսվէնէթ էթմէք վատընտա պուլունմատըղընը իտտիա էթմիչ իսէ տէ, Հինտէնպուրկըն վէ անըն թարաֆընը թութանլարըն կէչմիչտէ իմփէրիէլիգմին համիսի պուլունտուգլարը հիսապա ալընարագ, նիչէլէր միւսթագպէլէ վէսվէսէ իւն պագմագտա տըրլար:

Իթալիա.— Մուսուլինի աղըր պիր խասթալըգ կէչերիպ փարլամէնթոյա կէլտիյինտէ պէօյիւք ալգըչլար իւն գապուկ էտիլմիչ իտր: Հարպիյէ նաղըրընըն իսթիֆասը իւգէրինէ Մուսուլինի օլ նէգարէթի տէ քէնտիսի տէրիւհտէ էյլէմիչ վէ օ միւնասէպէթլէ իրատ էթտիյի նութգտա իթալիանըն հարպ իչիւն հաղըր պուլունմագ կերէք իտիյինի վէ օրտուըն սիյասի ֆասալիյէթտէն կէրի տուրմասը, վաղիֆէյէ սատըգ պուլունմասը, ասքէրի թէրպիյէյէ թապի օլմասը վէ գրալա վէ վաթանա սատըգ պուլունմասը վաճիպ օլտուղունը պէյան էթմիչ տիր:

Թիւրքիա.— Պրանքլին Պուլիյոնըն Մուսթաֆա Բէմալ փաշա իւն Սիւրիա հուտուտունա տաիր ագտ էյլէտիյի մուհէտէ ինկիլթէրանըն նաղար ր տիգգաթընը ճէլպ էյլէմիչ վէ Պրանսանըն Սիւրիա հուտուտունը պուլ եօլտա թէպտիլ էթմէյէ հագըր օլմատըղընը ճէմիյէթ ի Ագվամըն հուգուրունա կէթիւրմիչ տիր: Պրանսանըն պուլ եօլտա Թիւրքիայա միւսաատէլէրտէ պուլունմասընտա ինկիլթէրա քէնտիսինին Շարգտաքի մէնաֆիինէ թէչիլքէ կէօրմէքտէ տիր:— Մուսուլ մէսէլէսի տէ ինկիլթէրայա զայր ի միւսաիտ պիր շէքլ ալմագտա տըր կէօրիւնիւյօր: Մուսուլ վէ Իրագ հուտուտունտա թէհարրիյաթ իճրա էթմէք իւգրէ ճէմիյէթ ի Ագվամ թարաֆընտան թալին օլունմուչ օլան գօմիսիօնտա պիթարաֆ սայլան պագը աղանըն Թուրքօֆիլ օլտուղունալաշըմը վէ գօմիսիօնըն գարարընըն Թիւրքլէրէ միւսաատէլի օլաճաղը թախմին էտիլիյօր: Մուսուլուն եաղ թարալարընըն Թիւրքէթէրք էտիլմէք իսթիմալը կէօրիւնիւյօր: Շալէտ ճէմիյէթ ի Ագվամ Մուսուլը Թիւրքէ վէրմէյէ գարար վէրիւսէ էնգարէ հիւքիւմէթի էլան օ թարաֆլարտա մէվճուտ օլան օրտուտու

իւն Մուսուլը գապթ էտիպ ինկիլթէրայա պիր էմր ի վագը հուգուրունտա պուլունտուրմագա չալըչաճագ իմիչ:

Իսեանը էրգրում վէ Պայազիտ թարաֆլարընա կէօթիւրմէք իչիւն Գիւրտլէր Մարտ սօնընտա շէմալա տօղրու պիր հիւճմ եալիմըչլար տըր: Տէրսիմէ տախի սիւրաէթ էթտիւրմէք իչիւն օրալարտաքի պիր չօզ շէյիլէրի գանտըրմագա չալըչօյրլար իմիչ: Ասըլար Մուլ վիւլայէթինին շէմալ ր շարգ թարաֆընա հիւճիւմ էտիպ Մալագկերտ վէ Պուլանըգը գապթ էթմիչլէր տիր: Հիւքիւմէթ ասքէրլէրի Վարդօյը կէրի ալմըչլար վէ ասըլարա չօզ գիյան վէրէպիլմիչլէր տիր: Մարտ 25տէ ասըլար Սեւիվանը գապթ էյլէմիչլէր: 26տա Լըճա, Հան վէ էքմէյէ գատար սիւրիւլմիւլէր տիր: Հիւքիւմէթ ասքէրլէրի ասը Գիւրտլէր իւգէրինէ իւլ գօլտան եէօրիւմէքտէ տիրլէր, 1. էրգրում գօլ օրաուսու քի խուստան պաշլայարագ Վարդօյը գապթ էտիպ էնիյօր վէ ալին դէմանտա Բղէ վէ ճապաղընը իւգէրի տախի պիր գըսմ էնմէքտէ տիր: պուլ շէմալի գօլ տըր: 2. խարիւթտա իճթիւմա էտիպ զարպտան շարքա Մուրատ վատիսինտէ վէ Արղընը թարաֆընտա իչլէյէն օրտու: 3. Տիյարպէքիւրին իքի թարաֆընտան շէմալա վէ շարգա տօղրու իլէրիլէյէն թապուրլար տըր: Իսմէթ փաշա Գիւրտ իսեանընըն գանն օլունտուղունտան տահա վասի վէ մուհիմ օլտուղունու վէ Թիւրքիանըն պուլար իւն պէրապէր ալէր տիւլմէնլէրէ տախի մուգալմէմէթ էթմէսի լաղըմ կէլտիյինի, պուլ սէպէպտէն ումուի սէֆէրպէրլիյէ լիւգում կէօրիւլտիւլիւնիւ Միլլէթ Մէճլիսի հուգուրընտա ալանէն պէյան էթմիչ տիր:— Էնգարէ խարիճիյէ նաղըրըն ճիւլէ տէօվլէթլէր սէֆիւրլէրինէ պիր նօթա վէրիպ սէֆիւրլէրին էնգարէտէ սաքին օլմալարը լաղըմ իտիյինի վէ քէնտիլէրէ եէր վէրիլէճէյինի պէյան էթմիչ տիր:— Հանի էնգարէ ասքէրլէրի թարաֆընտան գապթ օլունմուլ վէ ասըլար ֆիւրար էտէր իքէն շէհրին էչրաֆընտան պաղըլարընըն էօլտիւրմիւլէր տիր: Ասըլարտան պիր գըսմը Սիւննի, պիր գըսմը Ալէվի օլտուղունտան իթթիֆագըղըգ մէյտանա կէլմիչ վէ Շէյի Սաիա Ալէվիլէրի էօլտիւրմէք իչիւն ֆէթ վա վէրմիչ տիր: Ասըլար տաղլարա չէքիլիպ հարպ էթմէքտէ իսէլէրտէ նիգամի օրտուընըն թօփ աթէչինէ տայանմայօրլար: Թիւրք հիւքիւմէթի Գիւրտ իսեանընը պաստըրտըգտան սօնրա Գիւրտլէրին շէյի թանըմագ վէ գապիլէ ուսուլունը լաղվ էտիպ անլէրի քէօյլէրտէ իս-

քեան էտէճէք տիր: Թաստըգա միւհթաճ օլան սօն պիր խապէրէ կէօրէ Գիւրտլէրին բէխսլէրի Շէյխ Սախա վէ Շէյխ Ապտուլլահ Վարթօ իւլէ Մուշ արասընտա էսիր թուրքուլմուշլար տըր:

— Ճիտտէ էթրաֆընտա Վահապիւլէրլէ Գրալ Ալի արասընտա մուհարէպէ հալա տէվամ էտիյօր: Վէ Իպն ի Սաուտ ձիտտէնին եազընտա Վահապիւլէր էլինէ տիւշէճէյինի խապէր վէրիյօր, այնի վազըթտա պայրամ միւհասէպէթիլէ Մէքէյի զիյարէթ էտէճէք օլան հաճիլէրէ հէր պիր սուհուլէթ վէրիլէճէյինի վատ էտիյօր:

— Բուս քիլիսէսինին պաշ Եպիսկոպոսը Խիխօն վէֆաթ էթմիշ օլարագ, Բուս էհալի ճէնագէ ալալը միւհասէպէթիլէ պէօյիւք նիւմայիշլէր իճրա էթմիշլէր տիր: Սօլիլէթ իտարէսի մուխալէֆէթտէ պուլունմամըլ տըր:

— Լօրտ Պալֆուր Շարգա օլան սէյյահաթընտա Շամը տա զիյարէթ էյլէմիշ տիր: Լաքին օրայա մուվասէլէթինտէ 6000 դատար աւալարտան իպարէթ պիր իղտիհամ անըն պուլունտըլը հօթէլէ հիւճիւմ էտիպ, հօթէլի թաշամըլլար, հաթթա միւշարիլէյին հայաթը թէհլիքէտէ պուլունմուշ տըր: Նիհայէթ ճէնէրալ Սարայլին մուալէնէթիլէ մախֆի պիր սուրէթտէ շէհրտէն չըգըպ սէլամէթլէ Պէյրուլթա վասըլ օլմուշ տըր: Պու նիւմայիշլին սէպէպի Լօրտ Պալֆուրըն Պաղեստինի Շէհուտիլէրէ պիր վաթան եալմագ թէշէպպիւսիւնտէ պուլունմուշ օլմասը տըր:

— Ապրիլ 14տէ Պուլգարիա Գրալը Պօրիս իւզէրինէ պիր սու ի գաստ իճրա էտիլմիշ իստէ գուրչուն անճագ քէնտիսինին պըլըլընը եագըպ զիյանսըլ կէշմիշ, վէ անճագ պէրապէրինճէ պուլունան իքի գաթ էօլտիւրիւլմիւշ տիր: Պու սու ի գաստտա Մօսկօվա Գօմիւնիսթիլէրինի փարմաղը պուլունտուղունը գանն էտէնլէր վար տըր: Պու վագըրատա էօլտիւրիւլէն ճէնէրալ Կէօրկիլէֆին ճէնագէ ալալը Սօֆիանըն ուլու քիլիսէսինտէ իճրա օլունմագ իւզրէ իղտիհամ օրայա կիտէր իքէն քիլիսէսին գալիուսու էօնիւնտէ պիր պօմպա փաթլայըպ 21 քիշի էօլմիւշ, պիր չօք քիմսէլէր եարալանմըլ վէ քիլիսէսին էօն տիւլարը խարապ օլմուշ տըր: Պու նըն տալի Գօմիւնիսթիլէրին իշի օլտուղու անլաշըլըյօր:

Պիղէ կէօնտէրիլէն քիթապ.— Պարգ Գարագնէր, գրեց Դեւոնը Եպիս. Դուրեան, Հոգեւոր Հովիւ Մանչէսթրի, Բ. Հատոր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հալէպտէ էրմէնի մուհաճիլլէր իշիւն եափըլմագ պինալար 5 սէնէ վէրկիտէն մուաֆ օլմագըլար վէ պու պինալար սաթըլմայաճագ: — Մր. Փիթ եագընտա Սթանպօլտաքի 44 սէնէլիք մէմուրիյէթինէ խիթամ վէրիպ Ամէրիգայա ալտէթ էտէճէյինտէն, հէմշիրէսի վէ Տօգ. Մէքալըմ վէ Մր. Փաուլ իւլէ պիրլէքտէ փաթրիք Վէքիլի Արալանեան Եպիսկոպոսը զիյարէթ էյլէմիշ տիր: Սրբազան դայէթ միւքէմմէլ պիր գապուլ իճրա էտիպ միւմաիլէյհին պու գատար սէնէ իֆա էյլէմիշ օլտուղու խըգմէթլէրէ զիքրիյէթ օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ թիրշէ իւզէրինէ էլ եագըսը իւլէ եագըլմըլ պիր Գիթապ ը Շէրիֆ հէտիյէ էյլէմիշ տիր: — Սիւրիա տէֆթէրիսանէսինէ Պրն. Հայրապետեան միւտիր մուալինի թային օլունմուշ տըր: Շէրիլի Արապ Ղազէթալարը էրմէնիլէրին մուհիմմ հիւքիւմէթ մէմուրիյէթլէրինէ ալընմալարը ալէյհինտէ եագըլըյօրլար: — Բուսիա հիւքիւմէթ ըէիւլէրինտէն Րիքօֆ, Րաքօվսքի, Լուկաշին էյմիհաճին քիւթիւպիսանէսինի վէ թասվիլլէր սալընընը զիյարէթ էյլէմիշլէր վէ օրատա Այվաղովսքինին էլ իշէրինի վէ ախէր Փինուըր զարիֆէյէ ախտ էսէրլէրի սէյր էյլէմիշլէր տիր: Րիքօվ Կաթողիկոս հազրէթլէրինէ մէմուլէրիյէթ իւզար էտիպ հիւքիւմէթին էրմէնիլէրէ թէվէճհիւհիւ օլտուղունը պէյան էթմիշ տիր: — Սէլանիքտէն Ֆրանսայա 500 էրմէնի կէշմիշ տիր, պունլարըն արասընտա Գալալատան կէլէն պալիղ էօքսիւլլէր տալի պուլունույօր վէ չօգճա գըրաաթ իւլէ մէշղուլ օլմագըլար: — Բուսիանըն փարիղ սէֆրի Գրասին էրմէնի մուհաճիլլէրինին Բուսիայա գապուլ օլունմագընը պէյան էյլէմէքլէ Լօղանտա Զիշէրինին վատընը թէքրար էթմիշ օլույօր: Լաքին մուհաճիլլէրին 6 ալըգ թէայիւլէրինի պէրապէր կէօթիւրմէլէրինի շարթ գօյօր: Պու շարթ եինէ էրմէնիսթան հիւքիւմէթի շարթլարընտան էհվէն տիր, չիւնքի օնլար պիր սէնէլիք թէմիւնաթ իսթէյօրլար իտի: Կէրէք Զիշէրին վէ կէրէք Գրասին Գաֆգասիա էթրաֆընտա 50,000 մուհաճիլլէրէ եէր վէրէպիլէճէքլէրինի պէյան էտիյօրլար: — Արարատ տաղընըն էթէյինտէ Տօվին նամ քէօյտէ ատէմ պօյունտա պիր սանէմ պուլունմուշ օլուպ անըն պաշընտաքի թաճ վէ գուլաղընտաքի քիւփէտէն անըն գաւտիւ էրմէնի մէլիքլէրինտէն պիրիսի օլուպ Գը-

րիսթիան օլտուղու անլալըմը տըր:— Մարսուան գօլէճին Ամէրիգալը մուալլիմէրինտէն Մր. Թէօսօր Րիկղ Մէլրօղ խասթախանէսինտէ վէրէմ իլլէթինտէն վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւթէվէֆֆա պէօյիւք Իլայլու Րիկղին Թօրնը խոր:

ՐԱՀՆԻՄԱ

Տիկին Վինըս Ճօն Թէլֆէկան՝ Լաթաքիա ապօնէլէրիմիկ իշիւն կէչէն հաֆթաքի միւրաճէաթըմը իճապէթէն \$25.00 իրսալ էյլէմիճ տիր: Պէյանը մէմնունիյէթ էտէրիկ:

ՐԱՀՆԻՄԱՆԸՆ ԻԽԹԱՐԸ

Րահնիւմանըն իւք սէնէլիք միւտտէթի իքի հաֆթատան խիթամ պուլաճաղընտան, Մայիս 15տէ միւտտէթլէրի պիթէճէք օլան ապօնէլէրիմիկ իսթար էտէր իղ քի իւք Ֆուրսաթլէքէնտի սըփարըլարընը կէօնտէրմէյէ հիմմէթ էյլէսինլէր: Շունը խապէր վէրմէք իսթէրիկ քի, պու սէնէ Րահնիւմայը սըփարըլարըմըլըն սայլսընա կէօրէ թապ էթտիրմէք նիյէթինտէ պուլունաղուղումըլտան, սըփարըլ վէրմէյի իհմալ էտէնլէր արատա պրաղտըլարըն նօմէրօլարըն սօնրա էլտէ էթմէքտէ միւշքիլաթ չէքէճէք տիրլէր: Պինաէն ալէյհ սըփարըլարընը թաղէլէմէք իսթէյէնլէր Մայիս այլընըն խիթամընտան էվլէլ պիղէ եաղարլարսա էյի էտէրլէր:

Պունտան մատա իմիտ էտէր իղ քի կէչէն սէնէ մուհաճէրէթտէ պուլունան տօսթլարընա Րահնիւմա իհտա էթմիշ օլանլար, պու սէնէ տախի օլ սըփարըլարընը թէքրար էտէճէքլէր տիր: Անլէր իշիւն տախի ապօնման պէտէլի սէնէվի \$5.00 իսէ տէ, օ գատար վէրէմէյիպ \$3.00 իլէ պիր Րահնիւմա իհտա էթմէք իսթէյէնլէր, պիղէ պիլտիրիլէրսէ պադիսինի եա զաղէթալըն ալաճաղ օլան տօսթլարընտան եատա անլէք մուղթէտիր տէյիլ իսէ, պաշգա պիր եօլ իլէ թէտարիք էթմէյէ չալըլըրըլ:

Րահնիւմանըն ճիւլէ տօսթլարընտան րէճամըլ չու տըր քի, միւմքինսէ պու սէնէ մուհաճիլէթտէ պուլունան միլլէթտալարըմըլա 1000 գատար Րահնիւմա կէօնտէրմէյէ չալըլըլըմ: Իմտի մէմուլ էտէրիկ քի դարիյունըմըլտան նիշէլէր ումում մուհաճիլէրէ կէօնտէրիլէճէք Րահնիւմալար իշիւն աղ եա չօգ իանէտէ պուլունաճաղար տըր:

ՐԱՀՆԻՄԱ

Միւտիր ի մէտուլը՝ Յ. Գ. Գրիգորեան:

ՐԱՀՆԻՄԱ

Հաֆթատա պիր մէշր օլունույօր

Ապօնման պէտէլի

\$5.00

«Րահնիւմա»նրն էտրէսի

“THE RAHNUMA”

194 Lexington Ave.,

New York, N. Y.

Իրմէնիճէ, Թիւրքէէ եա Ինկիլիզէէ լիսանտան հէր հանկի պիր քիթապա իհթիյաճ հիսս էթտիրիլիզտէ աթիտէքի էտրէսէ միւրաճէաթ էյլէյինիկ:

THE ARMENIAN EDUCATIONAL FOUNDATION
331 Fourth Ave., New York, N. Y.

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Հայաքըն Պիլմէճէսի

Մուհաճէրէթտէ Մէֆթէպլէրիմիկ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Ամուս

Սապիք Իման

Ս. ԹՕՓԱԼԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Իսրաֆ վէ ձիմայէք ի Հարպ

ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Ժիմէվ Փրօգօլու

ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Գումարպապլըգ

Ն. Կ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

1924տէ էվրօփա

Մալիւմաք Փարչալարը

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱԶԸՐԵ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ.—